

Vreča in demokracija

Revnega bo vrag vzel, je pregovor še iz tistih časov, ko smo imeli še kralja in cesarja in je bil, kar je pač značilno za vse ljudske reke, resničen, naj si ga bral s sprednjega ali z zadnjega konca. Vedno je imel naposled prav bogatin in revež je ostal brez pravice.

To z vrečo in demokracijo še ni v nikakršni zvezi. Zato pa je z njima povezana tale zgodba.

Zgodilo se je, da je bila skupna vreča, v katero so vsi dajali. Vanjo so vlagali tisti, ki so imeli malo, in vanjo so vlagali drugi, ki so imeli veliko. Vanjo niso vlagali po kakšnih posebnih načelih. Vanjo je šlo preproste ose, iz nje pa so potlej dobili za kruh in za sol, če je pa še kaj ostalo, so dali tistemu, ki je najbolj potreboval in ki je bil najbolj »perspektiven« in da ne pozabimo: ki je bil tudi najbolj glasan. Kdor je bil pohleven, ni dobil nič, pa naj je bil še tako potreben.

Tako so dobili nekateri stanovanja, samske domove, upravne prostore in bazo, drugi pa tolažbo, da bodo pač tudi oni nekoč prišli na vrsto. No, ko naj bi res prišli na vrsto, je pa čisto nenapovedano skočila vmes demokracija. Pa so rekli: imeti skupno vrečo ni več demokratično. Vsak naj sam oblikuje svoj dohodek, kolikor si ga bo ustvaril, toliko ga bo imel. Ni prav, da le eden zajema iz skupne vreče drugi pa nič, ker to ne odraža tega, koliko je kdo v vrečo prispeval. Torej: poslej velja načelo, kolikor storiš, toliko imaš.

In vsi so bili za tako načelo. Tisti, ki je prej v imenu skupnih koristi v vrečo le dajal in nič dobil, je tudi držal roko kosičku, ko so glasovali, ker so jo pač vsi, pa si tako na hitro roko ni bil še čisto na jasnem, ali bo potlej sam še kaj dobil, ali pa bo to pomenilo, da je odklenalo njegovim pričakovanjem, da bo tudi sam kako prišel na vrsto. Tega se je domislil šele kasneje, ko je s svinčnikom v roki računal, koliko sto let bo moral čakati, da si bo iz lastnih sredstev mogel zgraditi bazo.

Ni mu ostalo drugega, kot da zdaj apelira na zavest: Če sem jaz prej tebi pomagal, da si prišel do takšne baze, je zdaj prav, da ti meni pomagáš, da pridem še jaz do nje. To.

Tovariš Marjan Cizej na najvišji točki. Marjan, tudi mi ti čestitamo

ZIMSKE ŠPORTNE IGRE GRADBENIH DELAVCEV SLOVENIJE — Sredi februarja so bile na Španovem vrhu nad Jesenicami zimске športne igre gradbincev Slovenije, ki se jih je udeležila tudi naša ekipa, katere del vidite na tej sliki. Naša ekipa si je priborila drugo mesto

LETO VII. ŠT. 83

Ljubljana, marca 1965

gradisov vestnik

GLASILO KOLEKTIVA PODJETJA »GRADIS«

Ne iščimo igle v kopici

Nekatere postavke za načrt podjetja za letošnje leto

Po izredno konjunktornem letu 1964 prehajamo v l. 1965 z veliko negotovostjo glede perspektiv za bodoče leto. Ta negotovost je posledica znanih, sicer utemeljenih ukrepov za zmanjšanje investicijske dejavnosti več ali manj na vseh področjih razen na področju stanovanjske graditve. Pa tudi tukaj se pripravlja reorganizacija v tem smislu, da se stanovanjski skladi ukinejo in 4% stanovanjski prispevek prepusti gospodarskim organizacijam.

V načelu tako reorganizacijo pozdravljamo, vendar se bojimo, da bi prenehanje povzročilo zastoj v zbiranju sredstev in s tem zastoj v stanovanjski graditvi sami. Prav ta negotovost je tudi vzrok, da pristopamo k definitivni izdelavi letnega načrta šele v februarju.

Zagotovljena manj kot polovica

Lani smo sestavljali plan decembra predhodnega leta. Tedaj smo ugotovili, da imamo pogodbeno vezanih 64% kapacitet gradbene operative. Letos je ta odstotek bistveno manjši, namreč le 45%. Če k

temu prištejemo tistih nekaj milijonov kratkoročnih posojil za gradnjo za trg in pa nekaj lastnih obratnih sredstev, ki jih v gradnjo lahko vložimo, se ta številka lahko dvigne nekako na 53%. Razen tega je bila lani tendenca k povečanju gradbene dejavnosti. Letos je prav obratno. Družbeni plani, tako zvezni kot republiški, predvidevajo znižanje investicij v gradbene objekte. Plani nekaterih delovnih organizacij, ki investirajo, sicer predvidevajo znatna sredstva za investicije, vendar predvidevajo ti plani pogosto najetj večjih kreditov kot lani in so zato pogosto nerealni. Nasprotno pa večina gradbenih podjetij predvideva povečanje dejavnosti in nikakor ne zmanjšanje kapacitet. Posledica vsega tega pa je huda borba na tržišču, ki prav lahko zaide v brezglavnost, kot je to bilo leta 1956.

Osební dohodki go (cene pa z njimi)

Spričo konjunktura so skušala gradbena podjetja povečevati svoje kapacitete z najemanjem nove delovne sile. Ker pa kvalificiranih delavcev ni bilo dobiti, so najemala nekvalificirane in polkvalificirane in s tem poslabšala kvalifikacijski sestav. Samo povečevanje števila zaposlenih brez sorazmernega povečanja mehanizacije in tehničnega kadra pa le malo povečuje dejanske kapacitete.

Vemo, da delavci samo z rokami, zlasti pa nekvalificirani, le malo naredijo, malo v smislu denarne vrednosti. Zaradi tega je logično, da pri taki politiki produktivnost, to je fizični obseg del na zaposlenega, ni mogla narasti.

Osební dohodke — te smo lani v gradbeništvo zvišali za okrog 35% — smo torej mogli zvišati samo zaradi višjih cen. Ker pa to ni bilo samo v gradbeništvo, ampak povsod, čeprav mogoče malo manj, so se pa dvignile tudi cene. Posledica vsega tega je bila, da so realni osebni dohodki le zelo malo narasli. Še huje pa je, da se rast cen blaga za široko potrošnjo še daleč ni ustanovila, vtem ko je položaj na gradbeniškem tržišču prav obraten: s cenami si osebni dohodkov ne bomo mogli popravljati.

Bo petina res petina?

Lani smo pripravljali nov pravilnik o delitvi osebnih dohodkov. To delo je trajalo več mesecev, saj je

Četrto mesto za »Gradis«

Državno prvenstvo v kegljanju zaključeno

Po zelo lepem uspehu kegljačev »Gradisa«, ki so osvojili v borbenih partijah na državnem prvenstvu drugo mesto, so kegljači dosegli prvič v obstoju športnega društva »Gradis« pomemben uspeh v disciplini 8x200 s tem, da so zasedli častno četrto mesto.

Doslej smo se vedno plasirali od petega do sedmega mesta in dalje. Za ta uspeh je bilo potrebno v šestih nastopih, in sicer v Ljubljani, Kranju, Jesenicah, Celju in Mariboru podreti skupno 40.530 kegljev. Najboljši gradisovec je bil Jože Faršak, ki je sam podrl 5.262 kegljev s poprečjem 877 kegljev. Ta tovariš je bil tudi najboljši s posameznim rezultatom 933 podrtih kegljev. Vrstni red ostalih kegljačev Gradisa je bil naslednji: Janez Suštar 5.234, Dore Zdešar 5.138, Ivo Praprotnik 5.124 podrtih kegljev.

V tem tekmovanju je zasedel Gradis prvo mesto na svojem kegljišču in postavil tudi klubski rekord z rezultatom 6.910 podrtih kegljev s poprečjem 863 kegljev. Tudi na tem kegljišču je Janez Suštar postavil odlični rezultat, saj je podrl 907 kegljev.

Na končanem republiškem tekmovanju moških ekip je imel posebno smolo tovariš Rudi Cotič, ki je moral po prvih 100 lučajih na kegljišču v Celju zapustiti steze, ker si je poškodoval mišico na nogi in ni mogel nadaljevati tekmovanja. M. A.

Dogovor strojnih referentov

Tokrat je bil sestanek v Celju

Strojni referenti so se po treh mesecih znova sestali in razpravljali v glavnem o problematiki, ki je nastala v zvezi s sprejetjem pravilnika o delu z žerjavi in dopolnilnega pravilnika podjetja, ki ga je sprejel delavski svet podjetja na zadnji seji.

Ugotovili so, da bo treba v prihodnje posvetiti več skrbi žerjavom, to je dvigalom z nosilnostjo nad 100 kg. Predpisi so strogi, saj ni razlike med stolpnim žerjavom in konzolnim žerjavom.

Na vseh teh strojih morajo biti zaposleni žerjavovodje, ki so zato službo dovolj strokovno usposobljeni in morajo imeti poleg zdravniških spričeval tudi spričevala o strokovni usposobljenosti. Tudi signalisti morajo biti izprašani in imeti potrebne izpite. V zvezi s tem bo v prihodnje precej dela, bodisi s kadrovanjem ali pa z vpeljavo vseh potrebnih ukrepov. Potrebno bo zasesti delovna mesta referentov za vzdrževanje, kakor tudi delovna mesta obratnih električarjev.

Strojni referenti so izrazili željo, da bi se morali tudi ostali sodelavci iz gradbene operative držati novih predpisov.

M. A.

»Abraham« plus deset

Tovarišica Jana Sušteršičeva, ki je v našem kolektivu neprekinjeno od aprila 1947, je pred kratkim slavila lep jubilej: »Abraham« in povrh še deset let. Pri vsem tem pa je jubilejanka še polna delovne vneme, vedno pripravljena, da izpolni v kolektivu svoje naloge, da dela, če je treba, tudi popoldne.

»Nič ne pišite o meni, ne dam nobene izjave,« se je sprva branila, ko me je zagledala s peresom in beležnico v roki. Pozneje pa se je le nekoliko omehčala in razgovor je stekel čisto nepričljeno.

Prišla sem v Gradis še takrat, ko smo prva leta po osvoboditvi delali v poslopju bivše kreditne banke, sedanje narodne banke,« je pripovedovala. »Potem sem šla v bivše centralne obrate, ki so imeli svoj sedež na Celovski cesti, tam, kjer je zdaj Avto Tehna.«

Dolga leta je delala v tajništvu na takratnih centralnih obratih, zdaj pa je zaposlena v likvidaturi strojnih obratov.

Kako se počutite v kolektivu, Nadaljevanje na 2. strani

Izberimo najboljše

Približuje se čas, ko bomo tudi v našem kolektivu znova volili člane v delavski svet, kajti tovarišicam in tovarišem, ki smo jih lani izvolili za dobo enega leta, bo kmalu potekla mandatna doba in izbrati bomo morali nove predstavnike v osrednji organ delavske samouprave.

Morda bo kdo pripomnil, češ, kaj pa je posebnega v tem, izvolili bomo pač polovico novih članov — in konec. No, res je sicer, da so volitve stvar, ki jo že vsi dobro poznamo. Toda ne gre samo za tisti končni, lahko bi skoraj rekli »formalni akt«, za samo proceduro volitev. Gre za vsebino volitev, gre za to, kako in koga bomo letos izvolili.

Časi, ki so pred nami, zlasti pred gradbeništvo, niso ravno rožnati. Vse bolj in bolj prihaja do veljave kvaliteta tega ali onega kolektiva, vse bolj prihaja do veljave raven gospodarnosti podjetij. Administrativno gospodarjenje je že davno za nami, vse bolj in bolj prehajamo v Nadaljevanje na 2. strani

■ **CENTRALA** — Sredi februarja je odpotovala na delo v ZR Nemčijo skupina 35 tesarjev in delovodja Franc Valant. Delali bodo na Unikliniki v Frankfurtu, nekateri od njih pa tudi pri gradnji tovarne optičnih izdelkov v Weilburgu.

Na centrali podjetja je bil v mesecu januarju in februarju v okviru civilne zaštite tečaj za proti požarno službo in tečaj za saniteto. Tečaj za proti požarno službo je obiskovalo 30 članov našega kolektiva, tečaj za saniteto pa 20 članov kolektiva. Tečajniki so se naučili mnogo koristnega. Predavatelji so bili zdravniki, člani tajništva za notranje zadeve, poklicne gasilske brigade ter od inštituta »Jožeta Stefanca«.

Tečajniki so dobili na koncu tečaja spričevala, ki so izkazovala naslednji uspeh: saniteta 8 odličnih, 8 prav do brih in 4 dobri, proti požarna služba 3 odlični, 13 prav do brih, 10 dobrih in 2 zadovoljiva.

■ **RAVNE** — Delavski svet je imenoval 3-člansko komisijo, ki mora seznaniti na novo sprejete delavce z internimi predpisi podjetja.

■ **MARIBOR** — Članom kolektiva — neposrednim proizvajalcem, ki med letom niso bili v staležu bolnih in ki niso imeli nobenega drugega izostanka, je odobril delavski svet gradbenega vodstva Maribor nagradni dopust 6 dni. Delavcem, ki so imeli do 3 dni opravičenega izostanka, pa 3 dni dopusta.

■ **CENTRALA** — Delavski svet podjetja je na zadnjem zasedanju imenoval pripravljajni odbor za proslavo 20-letnice podjetja.

■ **MARIBOR** — Delavski svet gradbenega vodstva ugotavlja, da bodo morali z gradnjo mostov pohiteti, ker projektant ni pravočasno dostavil načrtov. Prvi most bo moral biti zgrajen maja, za njim pa ostalih pet, in sicer vsak mesec po eden.

■ **ZALOG** — Poslovna enota Ljubljana-okolica se bo preusmerila na stanovanjsko gradnjo. V stanovanjski soseski nove Jarše bo zgradila ca. 150 stanovanj, v naslednjih letih pa 200 do 250 stanovanj, kar bo vsekakor zajelo stano vanjsko stisko. Vprašanje je le, koliko bodo stanovanja stala?

■ **CENTRALA** — Upravni odbor podjetja je na predlog kadrovske komisije podjetja imenoval novega šefa poslovne enote Ljubljana-okolica, in sicer tov. Jožeta Zajca, ki je bil prej pomočnik pokojnega šefa ing. Pogačnika.

■ **POJASNILO** — Na večkratna vprašanja glede zdravstvenega zavarovanja in bolniškega lista je tolmačiti tako, da se takega izostanka od dela, ki ni opravičen z bolniškim listom — ne prizna.

■ **RAVNE** — Gradbeno vodstvo ima v načrtu nakup zazidalnega zemljišča v Dobjem dvoru. Zemljišče obsega okrog 30 do 40 parcel. Omenjeno zemljišče dobi gradbeno vodstvo le, če uredi komunalne naprave (kanalizacijo, vodo vod, elektriko in podobno). Parcele bi razdelila poslovna enota med koristnike za individualno gradnjo.

■ **JESENICE** — Delavski svet je ugotovil, da je z ozirom na podražitev živil najnujno povišati ceno posameznim obrokom, in sicer: zajtrk 65, kosilo 205 in večerja 380 din. Cena celodnevne obroke se je zvišala za 50 din.

■ **MARIBOR** — Ker se v gramoznici opravlja prekomerno število nadur, bo v prihodnji sezoni organizirano delo v dveh izmenah.

■ **JESENICE** — Z ozirom na uspešno delo na sektorju Bevske polje in »Elan« (Begu nje) je kolektiv prešel s 15. januarjem iz kolektivnega akorda na sistem akordiranja po delovnih enotah. Ta sistem bodo uvedli tudi v delavnicah in DUR, kolikor bo to izvedljivo.

ZIMSKE SPORTNE IGRE GRADBINECV SLOVENIJE — Levo: V imenu tekmovalcev je priznanje sprejel vodja ekipe tov. Leben. V ozadju predsednik republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Slovenije Lojze Capuder. — Sredi: Naša »vetelekmovalec« Marjan Cizej in Marjan Starovasnik (I. in II. mesto) — Desno: Smučarskih tekem se je udeležil tudi ing. Stefan Mesarič — seveda brez smučk

NADALJEVANJA S PRVE STRANI

Ne iščimo igle v kopici

bilo začeto še nekako v avgustu. Ker je bilo veliko pripomb in usklajevanja, se je to delo tako zavleklo. Seveda je bil osnutek izdelan še pod vtisom visoke konjunkt ure. Tako je tudi ostalo, da si je medtem situacija bistveno spremenila in bi sicer za kak dinar lahko zmanjšali akontacijsko vrednost točke. Tega nismo storili. Tako so se tako imenovane startne osnove dvignile za okrog petino. Ta dvig pa zagotovo ni sam po sebi zagotovljen, četudi bi ves čisti dohodek namenili za osebne dohodke.

Kdo je bil pomilovanja vreden tepec

Morda je to prava politika. Menda smo sprčo stalnega in splošnega naraščanja cen, borb za razlike v cenah, možnosti na lažji način priti do večjih dohodkov z dvigom cen pri nas postali nekam brezbrizni za iskanje in odkrivanje notranjih rezerv. Te rezerve so v našem gradbeništvu nedvomno še zelo zelo velike. Samo, ker ni bilo treba, jih nismo iskali. Vsak, kdor je o tem govoril, je bil — bodimo odkriti — pomilovanja vreden tepec. Drugo pa je znati jih iskati. Prišli smo nekako do zaključka, da nov postopek sam po sebi še ne pomeni prihranka, dokler ga ne obvlada zadnji delavec. To pa je vedno dolg proces, v katerem se redno vrstijo uspehi in neuspehi. Pri nas pa pri prvih neuspehih zelo radi toliko kritiziramo, da še tako zadržan zagovornik ideje izgubi voljo.

Plavamo: kdor ne zna, bo utonil

Plan poslovnih enot in podjetja se vedno sestavlja na podlagi analize tržišča in perspektiv predvidene štveila delavcev in analize predhodnega obdobja. Če so bili na neki poslovni enoti tani stroški materiala v gradbeni realizaciji npr. 45 %, ni osnove, da bi se to kar tako letos bistveno spremenilo, razen če se spremeni vrsta del ali pa naše cene (ne pa tudi cene materiala). Zato so pri dani realizaciji, ker podobno poznamo tudi davke in ostale količine v delitvi celotnega dohodka, dani tudi osebni dohodki in skladi. Če dvignemo cene, zmanjšujemo v celotni realizaciji delež materiala in povečavamo osebne dohodke in narobe. Če pa cen ne moremo dvigniti, moramo povečati osebne dohodke posameznika le tako, da maso osebnih dohodkov delimo na manjše število ljudi. To pa pomeni narediti isto z manj ljudmi, torej povečati produktivnost. To je enostavna matematika in tudi vsa krvavo stvarna matematika, ki včasih še kakšnemu šefu poslovne enote nikakor ne gre v glavo.

Če torej letos izplačujemo večje mesečne akontacije in ker ne pričakujemo možnosti dviga cen, je vsa modrost v tem, da je pač treba dvig produktivnosti. Koliko, to bo pokazala računica za vsako poslovno enoto posebej. To bomo naredili, brž ko bodo znane lanske bilance in podatki iz nje, ki jih potrebujemo.

Januarski ukrep z dvigom akontacij pomeni torej isto, kot če nekoga vržejo v vodo, da se nauči plavati. To velja letos za vse upravne organe v podjetju. Vsi morajo plavati, samo da lahko pri tem kdo utone.

Povečavati produktivnost pomeni

več narediti z manj ljudmi. Tu so vsi od delavcev in čuvajev do šefa, kajti vsi pridejo prvega po plačo. Iskanje notranjih rezerv ni torej iskanje igle v kupu sena, ampak hloda sredi dvorišča. Zadnje mesece je bilo odpuščenih, ali pa so nekateri sami šli, okrog 550 delavcev. Čeprav je delavski svet sklenil in naročil, da je treba pregledati tudi po pisarnah in raznih kotih, kjer kraljuje režija, zaenkrat ni videti, da bi se tu kaj premaknilo.

Naloga, ki jo bo letošnji plan postavil pred organe upravljanja in pred organizatorje proizvodnje, je sicer težka, vendar ni neizvedljiva. Toliko notranjih rezerv, kot jih bo za izvršitev planiranih pororcev treba poiskati in mobilizirati s primerno resnostjo, gotovo ni nemogoče.

Ing. JOŽE URSIC

Sama po sebi pa se porodi še tale misel: kaj ko bi morali vsi tisti, ki so doslej dobili sredstva iz skupne vreče, plačevati anuitete in bi iz teh sredstev tudi drugi »prišli na vrsto«? Kaj ko bi ustanovili banko v podjetju, ki bi posojala, računala obresti in sprejemala vloge ter vračila?

Sicer pa je to samo misel. Nekaj pa se zdi gotovo: le z združenimi močmi bomo lahko kaj napravili. Če je to veljalo prej, velja natanko tako tudi zdaj. Morda celo bolj.

Izberimo

ekonomske odnose, kjer je treba pokazati dosti več sposobnosti, kvalitete, elastičnosti in drugih vrlin. Prav to pa seveda terja tudi od organov delavskega samoupravljanja višjo raven kvalitete, več sposobnosti in tudi več odgovornosti

dikalne podružnice pa naj na predvolilnih sestankih obravnavajo dosežene uspehe našega dosedanjega dela.

»Abraham«

kjer ste preživeli že skoraj dve desetletji?« sem vprašal.

»Kako naj bi vzdržala tako dolgo, če ne bi bili v kolektivu odnosi v redu,« je dobro zavrnila moje vprašanje.

Potem je še dodala, da se z vsemi v kolektivu dobro razume, le dela je veliko. »Veste, osem ur že vzdržim, kar je pa več, je včasih za moja leta vendarle pretežko breme,« je priznala. Kljub temu pa se tovarišica Jana nikoli ne brani priti v pisarno tudi popoldne, če pač delo terja takšne napore.

»In vaša največja želja v kolektivu?« sem vprašal.

»Raje bi povedala svojo osebno željo,« se je nasmehnila.

»No, pa jo povejte!«

Nič več licitacij!

Na nedavnem plenumu republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Slovenije, ki je bil 11. februarja, je v razpravi sodeloval med drugimi tudi pomočnik republiškega sekretarja za industrijo, ing. Vladimir Cadež. V njegovi razpravi je bilo mnogo tehničnih misli, zlasti pa smo se gradbinici razveselili nekaterih novic, ki bodo nam gradbincem nedvomno precej olajšalo delo.

Po izjavi ing. V. Cadeža je sredi januarja v Beogradu zasedala posebna komisija, ki je izdelala več predlogov za dopolnitev zveznega zakona o investicijski graditvi iz l. 1961. Vsekakor je eden izmed najpomembnejših predlogov omenjene komisije, da se odpravijo vsi predpisi, ki urejajo oddajanje investicijskih objektov v gradnjo. Po predlogu komisije naj bi investitorji ali banke same izbirale oziroma določile postopek pri oddajanju gradbenih del. To pomeni, da bo investitor sam odločil, kako bo delo oddal; lahko se bo sicer še vedno odločil za javno licitacijo, lahko pa bo tudi sam z neposredno pogodbo izbral to ali ono gradbeno podjetje. Vsekakor je za nas gradbince ta sprostitev zelo pomembna, saj vemo, da so se javne licitacije v zadnjem času že sprevrgle v pravcate »burke«, ki so bile samo v škodo gradbeni operativi. Velikokrat je bilo že vse po tihem vnaprej določeno, kdo bo gradil, licitacija je bila marsikdaj samo krinka ali pa priložnost, da so se podjetja med seboj »klala« in si zniževala ceno pod vsako pametno mejo.

Komisija bo vrh tega tudi predlagala olajša-

ve v zakonodaji glede tehničnega nadzorstva. Vse odgovornost glede kakovosti pade na izvajalca, družba naj bi se omejila le na kontrolo stabilnosti in varnosti objekta. Strokovno nadzorstvo — način in obseg — določi investitor sam s pogodbo, ni pa potrebno stalno nadzorovati izvajanja del. Izvajalec sam pa je dolžan organizirati notranjo tehnično kontrolo, ki je neodvisna od operative, za projektiranje in izgradnjo. Institucija obveznega nadzorstva naj bi v prihodnje odpadla in naj bi fakultativno nadzorstvo odredil investitor v pogodbi z izvajalcem gradbeno-investicijskih del.

Komisija, ki je obravnavala temeljni investicijski zakon, je bila tudi mnenja, da je treba ta zakon dopolniti tudi v tej smeri, naj bi bil pri izgradnji investicijskih objektov dan večji poudarek inženiring organizacijam. Po mnenju komisije bi bilo nasploh zakon treba bolj usmeriti v proizvodno smer (ne pa samo v uslužnostno graditev), ki jo danes bolj poznamo pod imenom — gradnja za trg. In končno je bila komisija tudi mnenja, da z gradnjo noben izvajalec ne sme pričeti, dokler investitor ali kdor koli nima za gradnjo zagotovljenih zadostnih finančnih sredstev, pa čeprav bi že imel gradbeno dovoljenje. Vsekakor bo tudi ta dopolnitev temeljnega zakona o investicijski graditvi koristila gradbeni operativi, predvsem pa bo celotna sprostitev in liberalizacija omenjenega zakona, prilagojena normalnim, svobodnim gospodarskim odnosom, najbolj razveljavila podjetja gradbene operative.

Vreča in demokracija

rej odbeži svoje sklade in se ne sklicuj na demokracijo, ker je navsezadnje tudi ti nisi poznal, ko so moji skladi odtekali k tebi.

Takale je zgodba. Kako se je končala, ne vem, če pa količkaj velja za naše razmere, bi se spomnil tistega sklepa centralnega delavskega sveta podjetja, ko je bil ukinjen davek na izredni dohodek. Takrat je CDS sklenil, da gredo vsa tako zbrana sredstva v skupen sklad. Marsikje so na to pozabili.

V našem kolektivu je veliko tovarišic in tovarišev, ki so se že doslej uveljavili, mnogi so pokazali na svojem delovnem mestu in v raznih političnih organizacijah veliko iznajdljivost, zdrave pobude, solidnost, doslednost. Zato bi morali pripraviti čim širši krog novih kandidatov, čim več tistih, ki naj bi jih naši ljudje volili v delavski svet. Iz zelo širokega kroga kandidatov, ki naj jih ljudje predlagajo javno, na množičnih sestankih, pa bo naš kolektiv lahko izvolil tiste predstavnike, ki so si pridobili med delavci največ zaupanja, da bodo lahko v korist kolektiva in vse naše družbe opravljali svojo odgovorno nalogo.

Predlagamo, da že zdaj pričnemo z evidentiranjem kandidatov, ki bi prišli v poštev za nove organe delavskega samoupravljanja.

Sindikalni odbor podjetja in sin-

»To, da bi se lahko vselila v lastno stanovanje,« je odvrnila. »Pred leti sem kupila stanovanje, vendar kljub sodni odpovedi, ki jo imam že 5 let, stranke ne morem izseliti iz lastnega stanovanja. Saj veste, kako je s temi uredbami in zakoni, moram ljudem sama najti primerne stanovanje. Upam, da bom morda dobila v podjetju takšno ali drugačno pomoč...«

»Kako pa ste v kolektivu proslavili vaš življenjski praznik?« me je zanimalo.

»Saj sem kar pobegnila,« se je nasmehala jubilantka. »Ampak so me iztaknili, prišli so za menoj.«

»Tako je prav,« se je vmešal v pogovor tovariš Ogorevc. »Šestdeset let je pa že tak jubilej, da ne moreš kar tako mimo njega. In zato smo tudi poiskali našo tovarišico Jano in skupaj z njo proslavili njen življenjski praznik.«

ZIMSKI ŠPORTNI DAN GRADBINCEV SLOVENIJE

Gradisovci na Španovem vrhu

V prekrasnem okolju in vremenu se je prejšnji teden zbralo na Španovem vrhu nad Jesenicami 190 tekmovalcev. Tu so gradbinci ponovno dokazali, da niso samo dobri delavci, temveč tudi dobri smučarji.

Razočarali nas niso tudi naši tekmovalci, saj so izmed 23 gradbenih podjetij v skupnem plasmanu dosegli II. mesto. Izmed naših tekmovalcev je bil najboljši Marjan Cizej iz Maribora.

Republiški odbor sindikata gradbenih delavcev Slovenije je letos poveril organizacijo zimskih športnih iger gradbenih delavcev Slovenije splošnemu gradbenemu podjetju »Sava« z Jesenic. Bile so od 11. do 14. februarja na Španovem vrhu nad Jesenicami. Za tekmovalca v slalomu in veleslalomu ter v tehik se je prijavilo 192 tekmovalcev.

Po sklepu IX. redne seje sindikalnega odbora podjetja »Gradis« je naš kolektiv zastopala 17-članska ekipa. Za sestavo ekipe in sodelovanje na tekmovalnih so bili zadolženi: Jeršan, Leban in Zaletež. Ker v letošnjem letu ni bilo zimskega športnega dneva »Gradis«, na katerem bi na podlagi doseženih rezultatov izbrali najboljšo posameznike v ekipo, smo jo sestavili na osnovi doseženih rezultatov lanskega zimskega športnega dneva, ki je bil v Kranjski gori.

TRENING

Na skupni trening so se tekmovalci zbrali tri dni pred pričetkom tekmovanja. Zborni mesto je bilo na Jesenicah. Od tam je omogočil prevoz gostoljubni šef naše poslovne enote na Jesenicah tov. Vovk, ki je iz svojih bogatih športnih izkušenj posredoval pred odhodom tudi marsikak tehnični nasvet. Po 15-minutni vožnji smo se ustavili pri domu pod Golico. Od tu smo imeli kar precej hoda do Doma tabornikov, v katerem nam je organizator zagotovil hrano in stanovanje. Ob prvih naporih pri prenašanju težkih potnih torb in smuč na našim fantom ni manjkalo dobre volje in dovtipov, ki so zadevali tudi tovariše podjetja »Save«, ki so nam zagotovili, da smo imeli prenočišče blizu — slabih 10 minut oddaljeno od spodnje postaje žičnice, pot pa se je vlekla, vlekla. Tudi »glede dobre domače hrane«, ki so nam jo zagotavljali, smo imeli pomisleke, ko nas je v domu visoko na Gorenjskem nagovorila upravnica in kuharica: »Dobro večje, šta budete večerali?«.

Vsakodnevni dopoldanski trening smo imeli na Španovem vrhu, kamor vozi žičnica, dolga 1630 m. Smučarski tereni so lepi, vendar zelo strmi. Dan tekmovanja se je hitro bližal. Na tehničnem sestanku, na predvečer tekmovanja je bilo med ostalimi tudi žrebanje startnih števil. Imeli smo srečo, saj so naši fantje dobili dokaj ugodne številke in smo lahko pričakovali dobre rezultate. Zavedali smo se, da v močni konkurenci ne moremo računati na prvo mesto, saj so v ekipi prireditelja nastopali znani tekmovalci s smučarskih terenov. Glede na pripravljenost naših fantov in disciplino pri pripravi na tekmovalno mesto.

TEKMA

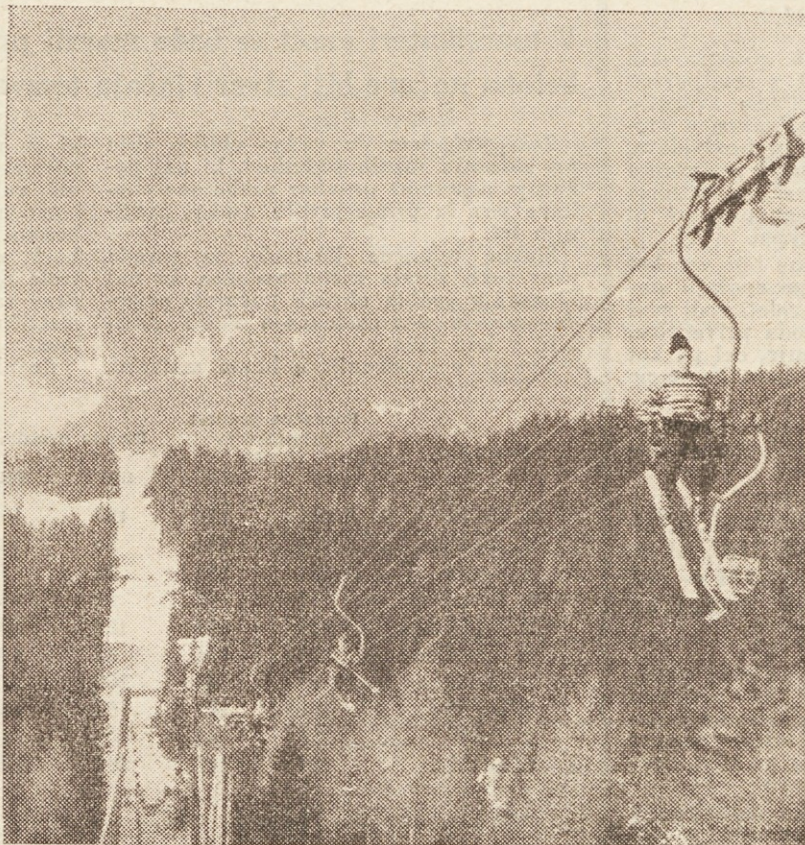
Napočil je dan tekmovanja. Po slavnostni otvoritvi pri spodnji po-

staji žičnice so tri dni potekale ostre borbe med tekmovalci na snežnih strminah. Prvi dan je bila na sporedu najtežja smučarska disciplina — teki. Na startu se je zbralo 26 moških in 3 ženske. Prvo mesto je zasedel Janez Kalan od »Save« — Jesenice. Šest kilometrov dolgo progo je pretekel v 28,22 min. Od naših treh tekmovalcev je prispel na cilj samo Ivan Jamnik s časom 42,11 minut in zasedel 15. mesto. Ostala dva tekmovalca sta med tekom poškodovala smuč in sta odstopila. Tako so nas po objavi rezultatov Kranjčani prehiteli za 150 točk.

Vendar upanja nismo izgubili, saj je bilo pred nami še tekmovalje v slalomu in veleslalomu, v katerem smo imeli dobre zastopnike. In res, fantje niso zatajili. V slalomu in veleslalomu, kjer so tekmovali ločeno, in sicer člani nad 30 let in člani pod 30 let so dosegli naslednja mesta:

Slalom — člani pod 30 let:

Čekon Maks 4. mesto 93,70 točk,
Cizej Marjan 6. mesto 89,50 točk,

Takšna je žičnica na Španov vrh, kjer so tekmovali naši tekmovalci. Dolga je 1630 m

Veleslalom — moški pod 30 let:

Čekon Maks 3. mesto 97,36 točk,
Zupanc Jože 8. mesto 90,76 točk,
Cizej Marjan 9. mesto 89,44 točk,
Züch Rihard 14. mesto 82,84 točk,
Pirc Janez 25. mesto 68,32 točk,

dosegla pričakovane rezultate in osvojila II. mesto.

NASVIDENJE!

Po končani zaključni slovesnosti in ob slovesu, ob močnem stisku

Kljub temu, da gradisovci nismo imeli svojega zimskega športnega dneva, smo dosegli na republiškem prvenstvu drugo mesto

rok z novimi in starimi znanci — gradbinci, smo se zavedali, da vseh doživetij iz medsebojnih športnih tekmovanj ne bomo tako hitro pozabili. Zavedali smo se, da so smučarska tekmovanja gradbincev ena izmed oblik rekreacije delovnega človeka, kjer se člani raznih kolektivov med seboj spoznavajo, hkrati pa imajo možnost spoznati razne kraje naše prelepe dežele. Človek se tako po napornem delu fizično in psihično odpočije, pozabi na svoje dnevne skrbi in si tako nabira novih moči za uspešnejše delo v proizvodnji in za novo gradbeno sezono.

Na svidenje na letnih športnih igrah gradbincev Slovenije, ki bodo letos v Celju.

Züch Rihard 9. mesto 83,20 točk,
Pirc Janez 14. mesto 72,70 točk,
Jeršan Jernej 28. mesto 43,30 točk,
Prekelj Jože 43. mesto 11,80 točk.

Prijavljenih je bilo 79 tekmovalcev, startalo jih je 73, prispelo pa jih je na cilj 48.

Tekmovalne proge so bile dokaj strme, ledene in dolge. Na tehničnem sestanku so sicer sklenili, da je treba proge skrajšati, vendar prireditelj tega ni storil.

Na slalom progi za člane nad 30 let so naši fantje dosegli odlične rezultate:

Cizej Marjan 1. mesto 100 točk,
Grabner Ivan 16. mesto 60,85 točk,
Starovasnik Marjan 19. mesto 53,05 točk,

Babič Rupert 24. mesto 39,97 točk,
Bernard Albin 34. mesto 13,78 točk.

Od 45. tekmovalcev jih je prispelo na cilj 38.

Pukelj Jože 41. mesto 47,20 točk,
Jeršan Jernej 47. mesto 39,28 točk.

Od 93 prijavljenih tekmovalcev jih je prispelo na cilj 76.

Poleg dobrih rezultatov v slalomu in veleslalomu, kjer smo pridobili največ točk, so se tudi naši tekači v štafetnem teku bolje odrezali kot posamezniki in so nam z doseženim 6. mestom med 8 ekipami pridobili 35,70 točke. Naša zastopnica nežnega spola Ani Stupar ni dosegla vidnih rezultatov. Pri skupnem plasiranju ekip dosežkov tekmovalk niso upoštevali.

Po končanih tekmovanjih smo nestrpnost pričakovali objavo rezultatov. Burno odobravanje je spremljalo tekmovalce, ki so za dosežena prva mesta prejeli priznanja in praktična darila.

Kot je bilo pričakovati, je v končni oceni ekipa prireditelja »Save« z Jesenic zbrala največ točk in zasedla I. mesto. Tudi naša ekipa je

KAJ PRIPADA OSEBAM, KI SE STROKOVNO IZPOPOLNJUJEJO V INOZEMSTVU?

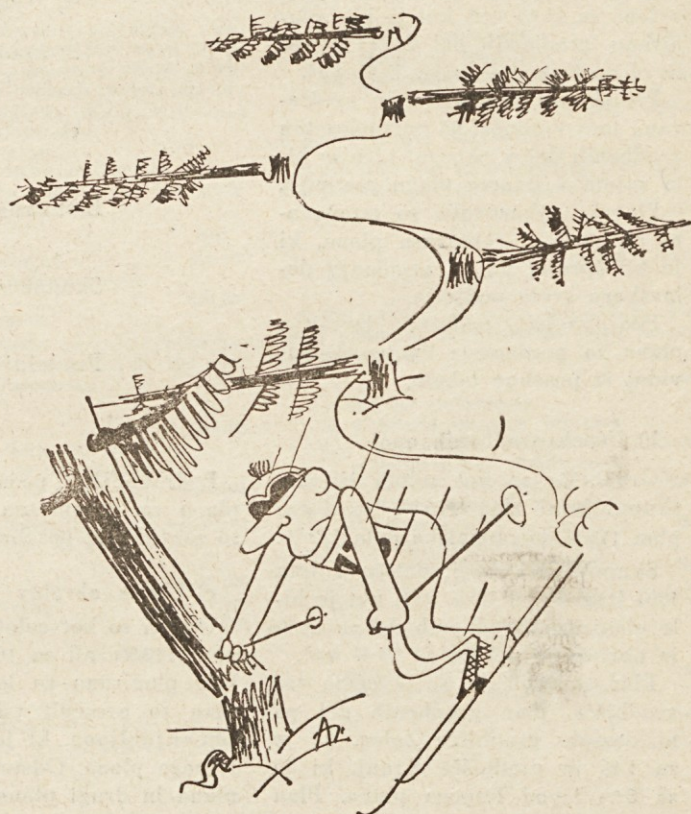
Po odredbah člena 27. uredbe o štipendijah za šolanje in izpopolnjevanje v inozemstvu (Ur. l. SFRJ, št. 32/56) je predvideno, da pripada osebi v rednem delovnem razmerju, ki je poslana na izpopolnjevanje v inozemstvo in vzdržuje doma družino, poleg štipendije:

a) do treh mesecev bivanja v inozemstvu — polni osebni dohodek po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov delavcev podjetja;

b) za čas bivanja v inozemstvu preko 3 mesece 75 % od osebnega dohodka po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov delavcev podjetja.

Za družino, ko jo delavec v smislu tega predpisa vzdržuje, se šteje: žena ali mož, ki ni v rednem delovnem razmerju, nedoletni otroci in otroci na šolanju, posvojenci, starši, ki nimajo sredstev za vzdrževanje in druge osebe, ki jih mora delavec vzdrževati po zakonu.

Delavcu, ki je poslan na izpopolnjevanje v inozemstvo in ima samo zakonskega tovariša, ki je zaposlen, pripada za čas bivanja v inozemstvu poleg štipendije tudi osebni dohodek po členu 27. pod 2, 1. odst. omenjene uredbe.

S ŠPORTNIH IGER GRADBINCEV: Marjanu XII. bo treba v prihodnje oskrbeti tudi sečno dovoljenje

Dve zmagoviti ekipi. Tekmovalci gradbenega podjetja »Sava« Jesenice in naši zmagovalci. — Desno: No, če takole čakaš debelo uro na žičnico, da te popelje na Španov vrh, te tudi potrpljenje mine

Vprašanja in odgovori KJE NAS BETON ŽULI?

ALI LAHKO GOSPODARSKA ORGANIZACIJA PRODA PRIVATNIKU STANOVANJSKO STAVBO, V KATERI SE NAHAJA ENO STANOVANJE IN POSLOVNI PROSTOR?

Po 96. členu zakona o sredstvih gospodarskih organizacij se sme opravljati promet z zemljiškimi in stanovanjskimi stavbami po posebnem zveznem zakonu. Ta poseben zakon je za sedaj zakon o prometu zemljišč in zgradb, ki v 21. členu predvideva, da lahko prodaja gospodarska organizacija privatniku stanovanjsko stavbo z največ dvema večjima oziroma tremi manjšimi stanovanji. Za poslovne prostore ni predvidena možnost prodaje privatnikom.

Ce je zgradba, v kateri pa ne sme biti več kot dve večji ali tri manjša stanovanja, po značaju stanovanjska zgradba in se kot takšen v celoti vodi med sredstvi skupne porabe, se lahko prodaja privatniku. Če pa se vodi del stavbe kot stanovanje, del pa kot poslovni prostori, se sme prodati privatniku samo del, ki se vodi kot stanovanje.

Poslovni del stavbe se ne sme prodati privatniku, lahko se pa da v zakup v smislu 105. člena zakona o sredstvih gospodarskih organizacij.

KAKO SE VODIJO V POSLOVNIH KNJIGAH PODJETJA POSLOVNI PROSTORI, KI SE NAHAJAJO V STANOVANJSKI STAVBI — ALI KOT OSNOVNA SREDSTVA ALI SREDSTVA SKUPNE PORABE?

Del poslovno-stanovanjske stavbe oziroma stanovanjsko-poslovne stavbe, namenjene za poslovne prostore se mora voditi v knjigah gospodarske organizacije med osnovnimi sredstvi, del takšne mešane zgradbe, ki je namenjen za stanovanja pa med sredstva skupne porabe.

V primeru, da je bila gospodarska organizacija po posebnih predpisih dolžna v stanovanjski stavbi zgraditi tudi poslovne prostore (npr. trgovski lokal), se vodi takšna zgradba v celoti skupno s poslovnimi prostori med sredstva skupne porabe in prav tako se gradnja financira v celoti v breme sredstev skupne porabe.

Ce je gospodarska organizacija zgradila poslovne prostore v stanovanjski stavbi za svoje potrebe in jih tudi koristi, se mora voditi del stavbe, ki služi v poslovne namene, med osnovnimi sredstvi.

V BREME KATERIH SREDSTEV SE LAHKO IZPLAČAJO STROŠKI ZA OBISK RAZSTAV — SEJMOV ZARADI STROKOVNEGA IZPOPOLNJEVANJA DELAVCEV?

Po veljavnih predpisih se stroški v zvezi z obiskom razstave ali sejma zaradi strokovnega izpopolnjevanja delavcev ne morejo kriti iz poslovnih stroškov, temveč iz sklada skupne porabe.

KDAJ SE PRIČNE ODPLAČEVATI POSOJILO, DANO DELAVCU IZ SKLADA SKUPNE PORABE ZA UDELEŽBO PRI POSOJILU IZ SKLADA ZA STANOVANJSKO GRADNJO?

Po zakonu o financiranju stanovanjske gradnje imajo podjetja in druge družbene pravne osebe pravico dajati posojila za stanovanjsko izgradnjo svojih delavcev pod pogoji, ki so navedeni v 68. členu omenjenega zakona. Ti pogoji se nanašajo na višino obresti in rok odplačila posojila.

Posojilo, dobljeno po 69. členu omenjenega zakona, se začne odplačevati potem, ko je posojilo porabljeno, ne pa od dneva, ko je bil napravljen prenos iz sklada skupne porabe na poseben račun pri banki, iz katerega se vršijo izplačila začasnih situacij.

V marsikateri enoti se bodo morali premisliti in pogosteje dajati beton v preiskavo. Trdnost betona ne sme biti stvar slučaja temveč znanstvenega predvidevanja

Zaključek leta da vedno obilico dela pri zbiranju raznih podatkov, ki naj pokažejo uspešnost pravkar prehojene enoletne poti in primerjavo z uspehi prejšnjih let.

Služba tehnične kontrole je seveda prav tako zbrala razne podatke, ki naj bi vsaj v grobih obrisih pokazali prizadevanja in neprizadevanja naših gradbišč v letu 1964.

Ker je v gradbeništvu beton material,

ki se uporablja v velikih količinah ter povsod in iz katerega so zgrajeni skoraj vsi važnejši konstruktivni elementi, si bomo najprej ogledali rezultate preiskav betona. To so vse preiskave betonskih kock, za katere je služba tehnične kontrole dobila izvide do 1. januarja 1965. Prav tako so tu zajete tudi vse sklerometrične preiskave, izvršene v lanskem letu.

Rezultati so zbrani v tabeli: Tabela 1:

Gradbišče	Poprečna trdnost betona v % od MB		Število preiskav		Štev. negativnih preiskav		Odstotek neg. preiskav	
	1963	1964	1963	1964	1963	1964	1963	1964
	1963	1964	1963	1964	1963	1964	1963	1964
1. Celje . . .	121	131	125	180	30	28	24	16
2. Jesenice . .	138	131	76	127	12	20	16	16
3. Koper . . .	143	131	30	37	4	13	13	35
4. Kranj . . .	135	97	99	21	9	10	9	48
5. Ljubljana .	139	125	177	386	21	105	12	27
6. Ljubljana-ok.	133	134	72	110	11	32	15	29
7. Maribor . .	97	90	302	317	161	170	54	53
8. Ravne . . .	124	117	31	73	10	30	32	42
9. OGP . . .	182	141	29	17	1	1	3	6
Gradis: . . .	123	117	897	1251	254	408	28	33

Ljubljana, dne 16. februarja 1965.

Iz te tabele so razvidni podatki o:

— poprečni trdnosti betona, ki je bila dosežena v gradbenem vodstvu ali na gradbišču. Trdnosti betona so tu izražene v odstotkih od predpisane marke betona.

— število preiskav betonskih kock v.š. — tudi sklerometrične preiskave, — število negativnih preiskav betonskih kock, vključno tudi negativne sklerometrične preiskave in — odstotek negativnih preiskav.

Poprečna trdnost ne pove dovolj, ker rezultati preiskav betona, žal, tako močno nihajo med minimalno in maksimalno doseženo trdnostjo, da bi bil brez upoštevanja ostalih kriterijev rezultat popolnoma izkrivljen. Odstotek negativnih rezultatov pa sliko, ki jo dajo poprečne trdnosti, že precej popravi.

Razen dveh gradbenih vodstev imajo vsa gradbišča mnogo previsok odstotek negativnih rezultatov. Tabela nam celo pove, da se je ta odstotek v primerjavi z letom 1963 povečal. Vendar je treba povedati, da gre višji odstotek negativnih rezultatov deloma na račun sistematičnejših preiskav betonskih konstrukcij v lanskem letu, je pa povišanje odstotka negativnih rezultatov pripisati tudi nekaterim gradbiščem.

Omenjeno je bilo veliko nihanje rezultatov preiskav betona. Kolikšno je to nihanje med minimalnim in med maksimalnim rezultatom, je razvidno iz naslednje razpredelnice:

Razmerje med količino vgrajenega betona in med preiskavo betona

Gradbišče	Vgrajeni beton m ³	Število preiskav betonskih kock	3 : 4 v m ³ /1 preiskavo	Število sklerometričnih preiskav	Skupno število preiskav	3 : 7 v m ³ /1 preiskavo
1. Celje	14.528	140	104	40	180	81
2. Jesenice . . .	24.107	119	203	8	127	190
3. Koper	1.360	25	54	12	77	18
4. Kranj	4.653	15	358	8	21	222
5. Ljubljana . .	26.056	335	78	51	386	67,5
6. Ljubljana-ok. .	8.760	79	111	31	140	80
7. Maribor . . .	32.754	159	206	158	317	103
8. Ravne	12.244	60	204	16	76	161
Gradis:	124.462	930	134	324	1.294	96

Ljubljana, dne 16. februarja 1965.

V pojasnilo k tej tabeli navajamo tole: število izvršenih preiskav je točno pri upoštevanju, da se je lahko uporabilo za sestavo tabele tisto število preiskav, ki je dospelo v oddelek za tehnično kontrolo do 1. 1. 1965. Količine vgrajenega betona so vzete iz situacij ali pri gradnji za tržišče, iz predračunov in podatkov iz gradbišč.

Tabela kar lepo pokaže, katera gradbišča bodo morala podvojiti svoje napore, da bodo izvršila predpisano število preiskav, ki se suče pri navadnem in armiranem betonu pri ca. 100 m³.

Iz vseh teh rezultatov lahko razberemo, da bo v letošnjem letu potrebnih

mного več skrbi in truda, da bomo dosegli nujno potrebno kvaliteto našega betona.

Ing. Milivoj Sircelj

»Gradisov vestnik« izdaja delavski svet podjetja Gradis. Ureja ga uredniški odbor. Odgovorni urednik Lojze Cepuš, — Tiska tiskarna »Toneta Tomšiča« v Ljubljani. — Izhaja mesečno

Planski barometer za leto 1964

PREGLED REALIZACIJE PLANA PO POSLOVNIH ENOTAH ZA LETO 1964

a) Uspeh podjetja

V letu 1964 je izvršilo podjetje skupni plan 115 %, gradbena dela 113 %, obrtniška dela pa 125 %.

Skupnih del v letu 1964 izvršeno za 15 % več, kot je bilo planirano, gradbenih del za 13 % več in obrtniških del pa za 25 % več.

Pri skupni realizaciji je upoštevana tudi vrednost 93 milijonov din gradbenih del v Skopju, ki niso bila zajeta v letnem planu podjetja.

Planski pokazovalci so izračunani na podlagi rebalansa plana, ki je bil sprejet na II. zasedanju delavskega sveta podjetja.

Podrobnejši podatki izvršitve plana za posamezne enote so razvidni iz posebne tabele.

b) Uspeh gradbenih enot

Gradbišča so kot celota izvršila skupni letni zlan 116 %, gradbeni plan 114 % in obrtniška dela 125 %.

Skupnih del so gradbišča v letu 1964 izvršila za 16 % več, kot je bilo planirano, gradbenih del za 14 % in obrtniških del pa za 25 % več.

Plan skupnih del so presegla vsa gradbišča, plan gradbenih del pa ni doseglo gradbišče Zalog, ki je za 1 % in gradbišče Kranj, ki je za 8 % izpod letnega plana. Plan obrtniških del pa so presegla vsa gradbišča.

Podrobnejši podatki izvršitve plana za posamezna gradbišča pa so razvidni iz posebne tabele.

c) Uspeh obratov

Obrati so kot celota izvršili letni plan 110 %, ali za 10 % več kot je bilo planirano za leto 1964. Letni plan so presegli vsi obrati razen SPO-Ljubljana, ki je za 3 % izpod letnega plana. Odstotek preseganja plana in drugi planski pokazovalci za posamezne obrate so razvidni iz tabele.

A. Gradbišča

Planski pokazovalci		Gradis skupaj	Gradbišča skupaj	Ljubljana	Maribor	Celje	Jesenice	Ravne	Zalog	Koper	Kranj
Letni plan:	plan v %	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
a) skupna dela	realizac. v %	115	116	106	109	152	134	121	102	133	102
	+ — v %	+ 15	+ 16	+ 6	+ 9	+ 32	+ 34	+ 21	+ 2	+ 33	+ 2
b) gradbena dela	plan v %	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	realizacija v %	113	114	102	104	124	137	119	99	141	92
	+ — v %	+ 13	+ 14	+ 2	+ 4	+ 24	+ 37	+ 19	— 1	+ 41	— 8
c) obrtniška dela	plan v %	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	realizacija v %	125	125	117	132	152	113	126	111	113	123
	+ — v %	+ 25	+ 25	+ 17	+ 32	+ 52	+ 13	+ 26	+ 11	+ 13	+ 23
Efektivne ure	plan v %	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	realizacija v %	98	97	97	90	108	103	102	92	92	95
	+ — v %	— 2	— 3	— 3	— 10	— 8	+ 3	+ 2	— 8	— 8	— 5
Skupne ure	plan v %	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	realizac. v %	98	96	96	90	107	102	102	90	95	96
	+ — v %	— 2	— 4	— 4	— 10	+ 7	+ 2	+ 2	— 10	— 7	— 4
Produktivnost	plan	1165	1014	1034	967	1041	1112	1097	975	1032	806
	realizacija	1338	1168	1082	1062	1197	1482	1284	1048	1591	786

B. Obrati

Planski pokazovalci		Obrati skupaj	SPO Ljubljana	KO Ljubljana	KO Maribor	LO Loka	OGP Ljubljana	Projektivni biro
Letni plan	plan v %	100	100	100	100	100	100	100
	realizacija v %	110	97	115	114	104	127	105
	+ — v %	+ 10	— 3	+ 15	+ 14	+ 4	+ 27	+ 5
Efektivne ure	plan v %	100	100	100	100	100	100	100
	realizac. v %	101	100	102	98	102	107	80
	+ — v %	+ 1	—	+ 2	— 2	+ 2	+ 7	— 20
Skupne ure	plan v %	100	100	100	100	100	100	100
	realizac. v %	102	103	102	98	100	108	81
	+ — v %	+ 2	+ 3	+ 2	— 2	—	+ 8	— 19
Produktivnost	plan	1998	2199	1778	1676	1915	1599	1512
	realizacija	1998	2146	1997	1959	1955	1905	1991

Sklepi organov samoupravljanja

UO podjetja

Sklepi VII. redne seje upravnega odbora podjetja, ki je bila 11. februarja 1965 na centrali podjetja v Ljubljani

1. Po pregledu je ugotovljeno, da so sklepi zadnje seje UOP v izvrševanju.

2. Analiza poslovanja Strojno-prometnega obrata Ljubljana:

a) Upravni odbor podjetja ob rednem pregledu poslovanja SPO ugotavlja, da poslovanje v preteklem obdobju v marsičem ne zadovoljuje. To je predvsem posledica nerešenih organizacijskih in kadrovskih vprašanj, kakor tudi slabosti uprave obrata in nepravilnega odnosa drugih poslovnih enot do obrata.

b) V obratu je vrsta nerešenih kadrovskih vprašanj, zato je treba čimprej zasesti vsa sistemizirana delovna mesta z usposobljenimi delavci, število strojnikov pa je treba postopno povečavati, tako da bo mogoče uvajati delo v izmenah, kjer je organizirana vzdrževalna služba tako, da tekoče skrbi za servisna in tekoča popravila na strojih.

c) Delavci obrata opravljajo zelo veliko nadurnega dela. Potrebno je obseg dela uskladiti s predpisi, obenem pa s primernim načinom stimulativnega nagrajevanja zagotoviti nezmanjšan obseg dela in s tem tudi nezmanjšane osebne dohodke.

č) Strojno-prometni obrat naj predloži delavskemu svetu podjetja preko komisije DS za notranjo delitev pravilnik, s katerim naj bodo določena objektivna merila za stimulatивно nagrajevanje strojnikov in šoferjev. Merila naj upoštevajo efekt dela s strojem, strokovno usposobljenost ter vzdrževanje in skrb za brezhibno poslovanje strojev in vozil.

d) Strojno-prometni obrat mora organizirati takšno vzdrževalno preventivno tehnično službo, s katero bo omogočeno remontnim delavnicam v kovinskih obratih izvr-

šiti planirano, pravočasno, strokovno in v čim krajšem času vsa remontna dela.

e) Kovinski obrati morajo organizirati nabavno službo rezervnih delov na takšni ravni, da bo nabava rezervnih delov pravočasna in da ne bo zastoj pri popravilu strojev. Pred pričetkom generalnih popravil predvsem tistih strojev, ki so že amortizirani, je treba komisijsko ugotoviti ekonomičnost popravila.

f) Opaža se, da poslovne enote ne naročajo strojev pravočasno in s tem obratu onemogočajo plansko delo in pravilno poslovanje. Šefi poslovnih enot so dolžni skrbeti, da se to popravi. Strojno-prometni obrat pa bo posojal v bodoče stroje poslovnim enotam le, če bodo pravočasno naročeni, za stroje, ki pa ne bodo pravočasno odpovedani, pa bo zaračunaval najemnino do poteka odpovednega roka.

g) Ustanovi se posebna komisija upravnega odbora podjetja s posebno nalogo, da stalno spremlja, proučuje in občasno poroča ter predlaga ukrepe za izboljšanje poslovanja strojno-prometnega obrata. Komisijo bo upravni odbor imenoval na prihodnji seji.

h) Ugotovljeno je, da v gradbeni operativi niso vsi vodilni kadri (delovodje in tehniki) seznanjeni z najbolj uspešno uporabo strojev težke mehanizacije. Center za izobraževanje naj poskrbi, da se znanje teh kadorov izpopolni.

i) V strojno-prometnem obratu organi delavskega upravljanja zaradi stalne odsotnosti svojih članov zasedajo le neredno in ne obravnavajo nastajajočih problemov, zato je nujno urediti tako, da se bodo organi upravljanja polnoštevilno in redno sestajali.

j) Ker je ugotovljeno, da ima podjetje za leto 1965 že sklenjenih 50 % pogodb kapacitete podjetja, je takoj sestaviti tudi operativne plane za potrebe težke mehanizacije in voznega parka.

3. Inventurni elaborat o poteku in rezultatih inventure na dan 31. XII. 1964 se v

celoti predlaga delavskemu svetu v razpravo in potrditev, in sicer:

A. Iz osnovnih sredstev podjetja se izknjižijo inventurni primanjkljaji pri teh sredstvih v skupni vrednosti:

	din
— za osnovno dejavnost	613.427
s tem, da se za njih odpisano vrednost, in to	103.124
obremeni rezervni sklad.	

B. Iz sredstev skupne porabe naj se izknjižijo inventurni primanjkljaji pri teh sredstvih v osnovni vrednosti:

	506.100
	din
s tem, da se za njih odpisano vrednost obremeni sklad skupne porabe	242.908

C. Inventurni primanjkljaji pri materialu in drobnem inventarju, ki znašajo:

	din
— pri osnovni dejavnosti	8.152.394
— pri delavskih menzah	59.438
— pri počitniških domovih . . .	307.845
Skupaj	8.519.677

naj se knjižijo:

— pri osnovni dejavnosti	
a) v breme odgovornih oseb	
GV Ljubljana	35.959
b) v breme izrednih stroškov	8.116.435
— pri delavskih menzah	
a) v breme odgovornih oseb	
GV Jesenice	55.706
b) v breme izrednih stroškov	3.732
— pri dejavnosti počitniških domov	
a) v breme izrednih stroškov	307.845
Skupaj	8.519.677

C. Inventurni primanjkljaji pri gotovih izdelkih, ki znašajo:

	din
	18.417
Skupaj	18.417

naj se knjižijo v breme izrednih stroškov.

D. Knjižijo se inventurni presežki pri materialu in drobnem inventarju, ki znašajo:

	din
— na osnovi dejavnosti	6.394.000
— na delavskih menzah	11.078
— na počitniških domovih . . .	10.330
Skupaj	6.415.408

v dobro drugih dohodkov,

E. Knjižijo naj se inventurni presežki pri gotovih izdelkih, ki znašajo:

	din
	355.242
Skupaj	355.242

v dobro drugih dohodkov,

F. Po poročilu za popis terjatev in obveznosti podjetja, ki je priloga temu poročilu, naj se odpiše:

	din
— v osnovni dejavnosti	
a) v breme izrednih stroškov	
— neizterljive terjatve . .	9.751.544
— neizterljive dobroimetje na ktu dobaviteljev . .	257.957
— druge sumljive in sporne terjatve	25.984
b) v dobro drugih dohodkov	
— predplačilo na terjatvah .	11.315
Skupaj	10.046.800

— v dejavnosti delav. menz

a) v breme izrednih stroškov	
— neizterljive terjatve . .	49.804
— preplačilo na ktu dobaviteljev	53.701
Skupaj	103.505

— v dejavnosti počit. domov

a) v breme izred. izdatkov	
— neizterljive terjatve . . .	1.379
Skupaj	1.379

G. Po poročilu komisije za popis terjatev in obveznosti podjetja naj se preknjiži na dvomljive in sporne terjatve:

	din
— v osnovni dejavnosti	3.490.611
Skupaj	3.490.611

4. Upravni odbor predlaga po priporočilu centralne inventurne komisije, da se nagradi zaradi vzornega in prizadevnega poslovanja naslednje skladiščnike:

- pri PE Jesenice tov. Aleksander Potočki,
- pri PE Ljubljana tov. Alojz Pahor,
- pri PE Maribor tov. Stanko Belec,

Višino nagrade naj določi delavski svet podjetja.

5. Upravni odbor podjetja predlaga delavskemu svetu podjetja, da potrdi zaključni račun delavsko-uslužbenskih menz za poslovno leto 1964 z naslednjim bilančnim stanjem:

AKTIVA

I. Osnovna sredstva:

	din
1. Osnovna sredstva	3,615.300
2. Skupna osnovna sredstva	—
3. Sredstva skupne porabe	—

II. Druge oblike sredstev:

4. Sredstva pri banki	22,998.107
5. Blagajna	8.159
6. Zaloge materiala	11,762.052
7. Druga aktiva	1,579.273
Skupaj	39,962.891

PASIVA

I. Viri stalnih sredstev:

1. Poslovni sklad	6,070.561
2. Krediti za osnovna sredstva	—
3. Drugi viri osnov. sredstev	—
4. Rezervni sklad in dr. skladi	—
5. Viri sredstev skupne porabe	—

II. Druge oblike virov in sredstev:

6. Dobavitelji in dr. obveznosti	32,238.953
7. Druge pasive	1,653.377
Skupaj	39,962.891

V letu 1964 je ustvarjeno:

	din
celotnega dohodka	169,266.300
poslovni stroški	163,455.411
dohodek iz poslovnih stroškov	5,310.979
15 % iz dohodka	871.647
čisti dohodek	4,939.332
obvezni rezervni sklad	32.194
ostanek čistega dohodka	4,907.138

Cisti dohodek v znesku 4,907.138 din se razporedi za kritje osebnih dohodkov.

	din
Ustanovitelj delavskih menz pokriva nekrita izplačane osebne dohodke	9,842.886
neindividualizirane osebne prejeme	159.910
Skupaj	10,002.796

Upravni odbor podjetja predlaga delavskemu svetu podjetja, da se izguba delavsko-uslužbenskih menz za leto 1964 v znesku 10,002.796 din pokrije iz dela čistega dohodka, namenjenega za osebne dohodke.

6. Delavskemu svetu podjetja se predlaga v potrditev zaključni račun počitniških domov za poslovno leto 1964 po naslednjem bilančnem stanju:

AKTIVA

I. Osnovna sredstva:

	din
1. Osnovna sredstva	—
2. Skupna osnovna sredstva	—
3. Sredstva skupne porabe	—

II. Druge oblike sredstev:

4. Banka	5,885.776
5. Blagajna	15.446
6. Zaloga materiala	9,326.592
7. Druga aktiva	240.192

Skupaj 15,468.000

PASIVA

I. Viri stalnih sredstev:

1. Poslovni sklad	—
2. Krediti za osnovna sredstva	—
3. Drugi viri osnov. sredstev	—
4. Rezervni sklad in dr. skladi	—
5. Viri sredstev skupne porabe	—

II. Druge oblike virov in sredstev:

6. Dobavitelj in druge obvez.	10,229.064
7. Druge pasive	5,238.936

Skupaj 15,468.000

7. Delavskemu svetu podjetja se predlaga kritje izgube počitniških domov za poslovno leto 1964 v znesku 15,940.118 din iz sredstev sklada skupne porabe.

8. Upravni odbor podjetja je vzel na znanje poročilo komisije za skupno potrošnjo v zvezi s problematiko družbenega standarda v podjetju ter sprejel naslednje sklepe:

Z ozirom na pereče potrebe po družinskih stanovanjih, ki bi jih morale enote same reševati iz razpoložljivih lastnih sredstev, ni mogoče hitro pričakovati uspešnih rešitev samo z dodeljevanjem kupljenih stanovanj. Zato naj se organizirano pristopi k formiranju stanovanjskih zadrug članov delovnega kolektiva in k načinu reševanja stanovanjskega problema z dajanjem posojil za izgradnjo stanovanj individualnim pričakovalcem ali zadrugi.

9. Komisija delavskega sveta podjetja za skupno potrošnjo naj po številu prošelj in dejanski potrebi po družinskih stanovanjih sestavi grupacije po poslovnih enotah glede na nujnost primerov in skladno s potrebami in perspektivo podjetja pri izvajanju del v posameznih enotah.

10. Komisija delavskega sveta podjetja za skupno potrošnjo naj po številu prošelj in dejanski potrebi po družinskih stanovanjih sestavi grupacije po poslovnih enotah glede na nujnost primerov in skladno s potrebami in perspektivo podjetja pri izvajanju del v posameznih enotah.

11. Upravni odbor počitniških domov naj do naslednje seje upravnega odbora podjetja pripravi časovni pregled uslug naših domov tujim gostom.

12. Osnove za kolektivno nezgodno zavarovanje naj bodo pripravljene do naslednje seje.

13. Poročilo komisije za notranjo delitev o izvajanju novega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov se vzame na znanje ter se ugotovi, da so tolmačenja, ki jih je dala komisija glede pravilnika, v skladu z načeli in določili omenjenega pravilnika.

14. Upravni odbor je na svoji seji imenoval za šefa poslovne enote Ljubljana-okolica tov. Jožeta Zajca.

15. Pritožbo tov. Ivana Gajšta, gradbeno vodstvo Maribor, da bi ga vključili v ocenjevanje po pravilniku o nagrajevanju strokovnega kadra in organizatorjev proizvodnje po delu je upravni odbor ugodno rešil. Komisija centrale podjetja je imenovanega tovariša ocenila za preteklo leto za področje in obseg dela, ki ga je opravljal.

16. V zvezi s predvidenim zmanjšanjem obsega gradbenih del v letošnjem letu se je poprečni stalež zaposlenih zmanjšal za 500 oseb. Upravni odbor ugotavlja, da se je vršilo zmanjševanje v skladu z že sprejetimi sklepi, ni bilo pa zmanjšano število administrativnega kadra v sorazmerju z zmanjšanjem obsega dela po posameznih enotah.

17. Upravni odbor podjetja je za analizo poslovanja poslovnih enot določil naslednje: za VIII. sejo UO v februarju ne bo mogoče opraviti analize poslovanja gradbenega vodstva Ljubljana, temveč bo ta analiza na IX. seji v začetku marca. Na tej seji se bo obravnavalo poslovanje LIO Skofja Loka in operativne službe centrale;

na X. seji bo obravnavano poslovanje poslovnih enot Ravne in Celje;

na XI. seji bo v obravnavi OGP Ljubljana, poslovna enota Jesenice, Koper in kardrovska služba centrale podjetja;

na XII. seji bo konec aprila oz. v začetku maja obravnavano poslovanje kovinskih obratov Ljubljana in Maribor.

Vse navedene poslovne enote in obrati naj pravočasno dostavijo poročila, in to najmanj teden dni pred sejo upravnega odbora sekretariatu centrale.

18. Za 20-letnico podjetja imenuje upravni odbor podjetja odbor za pripravo proslave v sestavi:

Iko Ravnikar,
Anton Martinšek,
ing. Borut Maister,
ing. Milan Arnež,
Rajko Zupančič.

19. Upravni odbor podjetja soglaša in odobrava potovanje v Italijo za ogled sejma gradbene mehanizacije v Veroni in gradnjo z drsnimi opaži v Milanu tovarišem:

ing. Alfredu Petelnu,
ing. Francu Marinčiču,
ing. Saši Skulju.

Predsednik UO podjetja:
Ing. Rudi Cerkovnik

DS podjetja

Sklepi VI. zasedanja delavskega sveta podjetja, ki je bilo 12. februarja 1965 v Ljubljani

1. Sklepi zadnjega zasedanja se izvršujejo.
2. Toč. 14. — Fond za riziko za GV Ljubljana in GR Ljubljana-okolica.

Po proučitvi poročila operativne službe sklence delavski svet podjetja, da se iz fonda za riziko odobri plačilo:

— za gradbeno vodstvo Ljubljana v višini 7,015.400 din;

— za gradbišče Ljubljana-okolica v višini 1,916.227 din.

3. V zvezi s soinvestiranjem pri gradnji objekta družbene prehrane v Vojkovi ulici v Ljubljani so prizadete enote soglasne, da se pristopi k financiranju tega objekta, vendar pod naslednjimi pogoji:

— razdelitev obvezne vloge v soinvestiranje naj se napravi samo na stroške za kuhinjo in nujno potrebno opremo, ki bo služila porabnikom iz našega podjetja;

— v pogodbi mora biti jasno zagotovljen vpliv soinvestitorjev glede event. nerentabilnosti poslovanja in cene dnevnega obroka.

Delavski svet podjetja ugotavlja, da se pri ceni dnevnega obroka ca. 700 din postavlja vprašanje, če je s takim soinvestiranjem rešeno vprašanje prehrane za delavce naših poslovnih enot v Ljubljani, ker bi plačila take cene za hrano ne zmogli. Delavski svet podjetja naroča, da se prouči še druge možnosti za rešitev prehrane za delavce poslovnih enot v Ljubljani.

4. Poročilo overovalca se vzame na znanje.

5. Sklepi upravnega odbora VII. seje se potrdijo.

6. Predlog upravnega odbora centra za izobraževanje o spremembi čl. 33 pravilnika o štipendijah se sprejme z veljavnostjo od 1. januarja 1965 dalje.

Do prihodnjega zasedanja delavskega sveta je predložiti v potrditev predlog o upravičenosti štipendij za študente višjih in visokih šol, kateri ne polagajo redno izpitov.

7. Delavski svet podjetja potrdi inventurni elaborat za leto 1964 in sicer:

A. Iz osnovnih sredstev podjetja se izknjižijo inventurni primanjkljaji pri teh sredstvih v skupni vrednosti:

	din
— za osnovno dejavnost	613.427
s tem, da se za njih odpisano vrednost, in to	103.124
obremenjeni rezervni sklad.	

B. Iz sredstev skupne porabe naj se izknjižijo inventurni primanjkljaji pri teh sredstvih v osnovni vrednosti:

	din
	506.100
s tem, da se za njih odpisano vrednost obremenjeni sklad skupne porabe	242.908

C. Inventurni primanjkljaji pri materialu in drobnem inventarju, ki znašajo:

	din
— pri osnovni dejavnosti	8.152.394
— pri delavskih menzah	59.438
— pri počitniških domovih	307.845
Skupaj	8.519.677

naj se knjižijo:

— pri osnovni dejavnosti	
a) v breme odgovornih oseb	
GV Ljubljana	35.959

b) v breme izrednih stroškov	8.116.435
— pri delavskih menzah	
a) v breme odgovornih oseb	
GV Jesenice	55.706
b) v breme izrednih stroškov	3.732
— pri dejavnosti počitniških domov	
a) v breme izrednih stroškov	307.845
Skupaj	8.519.677

C. Inventurni primanjkljaji pri gotovih izdelkih, ki znašajo:

	din
	18.417
Skupaj	18.417

naj se knjižijo v breme izrednih stroškov.

D. Knjižijo se inventurni presežki pri materialu in drobnem inventarju, ki znašajo:

	din
— na osnovi dejavnosti	6.394.000
— na delavskih menzah	11.078
— na počitniških domovih	10.330
Skupaj	6.415.408

v dobro drugih dohodkov.

E. Knjižijo naj se inventurni presežki pri gotovih izdelkih, ki znašajo:

	din
	355.242
Skupaj	355.242

v dobro drugih dohodkov.

F. Po poročilu za popis terjatev in obveznosti podjetja, ki je priloga temu poročilu, naj se odpiše:

	din
— v osnovni dejavnosti	
a) v breme izrednih stroškov	
— neizterljive terjatve	9.751.544
— neizterljive dobroimetje na ktu dobaviteljev	257.957
— druge sumljive in sporne terjatve	25.984
b) v dobro drugih dohodkov	
— predplačilo na terjatvah	11.315
Skupaj	10.046.800

— v dejavnosti delav. menz	
a) v breme izrednih stroškov	
— neizterljive terjatve	49.804
— preplačilo na ktu dobaviteljev	53.701
Skupaj	103.505

— v dejavnosti počit. domov	
a) v breme izred. izdatkov	
— neizterljive terjatve . . .	1.379
Skupaj	1.379

G. Po poročilu komisije za popis terjatev in obveznosti podjetja naj se preknjiži na dvomljive in sporne terjatve:

	din
— v osnovni dejavnosti	3.490.611
Skupaj	3.490.611

Na predlog centralne inventurne komisije se nagradi za vestno in skrbno delo pri skladni poslovanju:

- tov. Stanka Belca, PE Maribor,
- tov. Aleksandra Potockija, PE Jesenice,
- tov. Alojza Pahorja, PE Ljubljana.

Imenovanim tovarišem naj poslovne enote izplačajo nagrado v neto znesku 30.000 din in obremenijo centralo v višini bruto zneskov.

8. Delavski svet podjetja potrdi pravilnik o nagrajevanju delavcev po delu v gospodarsko-računskem, kalkulacijskem, kadrovskem in splošnem oddelku gradbenega vodstva Celje za naslednji dopolnitvijo:

— Izplačila po merilih oz. kriterijih po tem pravilniku ne smejo presegati 30% osnove za posamezna delovna mesta in ne več kot 10% odbitkov omenjene osnove.

Ta dopolnitev velja za izplačilo od 1. I. 1965 dalje.

V čl. 2 pravilnika naj se na koncu namesto pike postavi vejica in doda besedilo:

»...ter oni, kateri niso vključeni v pravilnik o nagrajevanju strokovnega kadra in organizatorjev proizvodnje po delu.«

9. Delavski svet podjetja potrdi dopolnilni pravilnik podjetja o higienskih in tehničnih varnostnih ukrepih pri delu z žerjavi in tehnična pravila.

10. Delavski svet podjetja potrdi poslovnik strokovnega sveta podjetja.

11. Delavski svet podjetja potrdi poslovnik kadrovske komisije podjetja.

12. Zaradi boljšega dela v arbitražnem svetu podjetja naj se število članov poveča od sedanjih 5 še za enega člana. V arbitražni svet se imenuje tov. Iva Bratuna, kontrolorja za finančno poslovanje.

13. V smislu 25. čl. pravilnika o osebnih dohodkih delavcev, ki delajo v ZR Nemčiji, se priznava šefu samostojne obračunske enote tov. Lipovcu 40 nadur mesečno, katere mora vsak mesec evidentirati na obrazcu za nadure.

14. Po odločbi o pregledu zaključnega računa za leto 1963 upoštevajoč zakon o dopolnitvi in sprostivni plačevanja prispevka iz doseženega dohodka, ki je izšel v Ur. l. SFRJ št. 52 z dne 31. XII. 1964 lesno industrijski obrat v Škofji Loki ne plača prispevka iz dohodka. Po izvršeni korekturi delitve dohodka, se sprejme sklep, da se 7.966.993 din prenese na poslovni sklad za investicije v korist LIO Škofja Loka za kritje rekonstrukcije mizarske delavnice s tem, da se odobreni premostitveni kredit zmanjša za gornji znesek.

15. Zaradi odsotnosti tov. Zorca se kooptira v komisijo za 42-urni delovni teden tov. Martina Zajška. Za predsednika komisije se imenuje tov. Alojza Remca. Vsi dosedanjí člani te komisije ostanejo v istem sestavu.

16. Delavski svet podjetja potrdi zaključni račun delavsko-uslužbenih menz za poslovno leto 1964 z naslednjim bilančnim stanjem:

AKTIVA

I. Osnovna sredstva:

	din
1. Osnovna sredstva	3.615.300
2. Skupna osnovna sredstva . .	—
3. Sredstva skupne porabe . . .	—

II. Druge oblike sredstev:

4. Sredstva pri banki	22.938.107
5. Blagajna	8.159
6. Zaloge materiala	11.762.052
7. Druga aktiva	1.579.273
Skupaj	39.962.891

PASIVA

I. Viri stalnih sredstev:

1. Poslovni sklad	6.070.561
2. Krediti za osnovna sredstva	—
3. Drugi viri osnov. sredstev . .	—
4. Rezervni sklad in dr. skladi .	—
5. Viri sredstev skupne porabe . .	—

II. Druge oblike virov in sredstev:

6. Dobavitelji in dr. obveznosti	32.238.953
7. Druge pasive	1.653.377
Skupaj	39.962.891

V letu 1964 je ustvarjeno:

	din
celotnega dohodka	169.266.300
poslovni stroški	163.455.411
dohodek iz poslovnih stroškov . .	5.310.979
15% iz dohodka	871.647
čisti dohodek	4.939.232

obvezni rezervni sklad 32.194
ostanek čistega dohodka 4.907.138
Čisti dohodek v znesku 4.907.138 din se razporedi za kritje osebnih dohodkov.

din

Ustanovitelj delavskih menz pokriva nekrita izplačane osebne dohodke 9.842.886
neindividualizirane osebne prejemke 159.919

Skupaj 10.002.796

Delavski svet soglaša, da se izguba delavsko-uslužbenskih menz za leto 1964 v znesku 10.002.796 din pokrije iz dela čistega dohodka, namenjenega za osebne dohodke.

17. Delavski svet podjetja potrdi zaključni račun za počitniške domove za leto 1964 v naslednjem bilančnem sestavu:

AKTIVA

I. Osnovna sredstva:

	din
1. Osnovna sredstva	—
2. Skupna osnovna sredstva	—
3. Sredstva skupne porabe	—

II. Druge oblike sredstev:

4. Banka	5.885.776
5. Blagajna	15.440
6. Zaloga materiala	9.326.592
7. Druga aktiva	240.195

Skupaj 15.468.003

PASIVA

I. Viri stalnih sredstev:

1. Poslovni sklad	—
2. Krediti za osnovna sredstva	—
3. Drugi viri osnov. sredstev	—
4. Rezervni sklad in dr. skladi	—
5. Viri sredstev skupne porabe	—

II. Druge oblike virov in sredstev:

6. Dobavitelj in druge obvez.	10.229.064
7. Druge pasive	5.238.939

Skupaj 15.468.003

Delavski svet podjetja soglaša, da se izguba počitniških domov za poslovno leto 1964 v znesku 15.940.118 din krije iz sredstev sklada skupne porabe.

Overitelj:

Osvin Novak

Ing. Rudi Cerkovnik

Predsednik DSP:

Božo Lukač

ODS Ravne

Sklepi V. redne seje ODS »Gradis« gradb. vodstva Ravne na Koroškem, ki je bila 27. I. 1965 v Ravnah na Koroškem

1. Potrdi se plan lastnih investicij za leto 1965:

a) Iz poslovnega sklada:	din
1. Upravna zgradba	500.000
2. Garaže-delavnice	8.000.000
3. Kotlarna (po dodatnem predračunu)	5.300.000
4. Menza	25.000.000
5. Železokrivska lopa	6.000.000
6. Tesarska lopa	6.000.000
7. Betonarna	35.000.000
8. Separacija	35.000.000

Skupaj 120.800.000

b) Iz sklada skupne porabe:

9. Samski dom III	1.800.000
10. Samski dom IV	25.000.000
11. Vrstna hiša	20.000.000
12. Odkup 3 stanovanj	7.500.000
13. Prosilci — krediti za indiv. gradnje	4.900.000

Skupaj 59.200.000

2. Odobri se nakup zazidalnega terena na Dobjem dvoru za individualne gradnje članov kolektiva.

3. Potrdi se plan investicijskega vzdrževanja za leto 1965, in sicer:

a) 3.250.000 din za investicijsko vzdrževanje in popravila strojev;

b) 400.000 din za tekoča popravila in vzdrževanje strojev.

4. Sprejme se plan investicijskega vzdrževanja za leto 1965:

Samski dom I 650.000 din,

Samski dom II 650.000 din.

5. Potrdi se:

a) pravilnik o delitvi osebnih dohodkov (s pripombo, da sveti obračunskih enot odločajo o upravičenosti posameznikov do gibalnega dela OD);

b) pravilnik o stalnostnem dodatku;

c) pravilnik o nagrajevanju po delu;

č) pravilnik o terenskih dodatkih;

z veljavnostjo od 1. I. 1965 dalje.

6. Izdela se plan dopustov. — Delovodjem se izda okrožnica v zvezi s prijavi dopustov.

7. S 1. februarjem 1965 se zvišajo usluge dejavnosti DUR. Cene posameznih obrokov so:

a) Za domače abonente:

zajtrk	60 din
kosilo	330 din
večerja	160 din

Skupaj 550 din

b) za tuje abonente:

zajtrk	70 din
kosilo	450 din
večerja	180 din

Skupaj 700 din

8. 1. aprila 1965 se izplačajo vplačane varščine — stalna akontacija za hrano.

9. Plan internih stroškov za leto 1965:

	din
Potni stroški za služb. pot. v državi	1.700.000
Dnevnice za služb. pot. v državi . .	1.100.000
Stroški za reklamo in propagando	150.000
Reprezentančni stroški	150.000
Skupaj	3.100.000

O službenih potovanjih v inozemstvo ter o potovanjih na strokovne ekskurzije sklepa ODS za vsak primer posebej. V ta namen se predvidi kvota 800.000 din iz sklada skupne porabe.

10. Potrdi se inventura za leto 1965:

a) gradbena dejavnost:

— Inventurni primanjkljaj se knjiži v breme izrednih izdatkov v znesku 756.622 din.

— Inventurni presežek v znesku 142.236 din se knjiži v dobro izrednih dohodkov.

— Priznajo se 50 % redni odpisi novih nabav drobnega inventarja, embalaže in avtogum v skupnem znesku 9.964.463 din.

— Prizna se odpis drobnega inventarja, embalaže in avtogum v skupnem znesku 2.567.230 din.

— Na vseh OK se sprejme ukrepi za zboljšanje skladiščnih prostorov ter ukrene vse potrebno za strokovni dvig skladiščnikov.

— Skladiščnika tov. Ivana Vnuka se zno-va pismeno opozori na vestnost in ažurnost

v skladiščnem poslovanju s postavljenim rokom do 1. marca 1965, v nasprotnem primeru se mu odpove delovno razmerje.

b) DUR:

— Inventurni primanjkljaj v znesku 3.564 dinarjev se knjiži v breme izrednih izdatkov, inventurni presežek 10.921 din pa se knjiži v dobro izrednih dohodkov.

— Priznajo se 50 % redni odpisi drobnega inventarja in embalaže v znesku 84.375 din.

— Prizna se odpis drobnega inventarja, ki znaša 44.992 din.

11. Imenuje se stalna 3-članska komisija za odpis drobnega inventarja, embalaže in avtogum v uporabi za leto 1965: Mirko Košinec, Alojz Roter, Ivan Ciringer in Marjan Orlič — namestnik.

12. Potrdi se predlog UO z dne 25. XII. 1964, da se 2.400.000 din (sredstva za gradnjo trafo postaje in daljnovoda) prenese kot brezplačni prenos na naročnika DES Celje, PE Slov. Gradec.

13. Imenuje se tričlanska komisija — odbor (Ludvik Lihteneger, Tone Zaletelj, Anton Sampl) z nalogo, da seznani novo sprejete delavce z našimi internimi predpisi.

14. Pritožba tov. Franca Nabernika zaradi odpovedi delovnega razmerja se zavrne z utemeljitvijo, da je pritožbeni rok potekel.

Predsednik ODS:

Nikola Novak

UO Koper

Sklepi UO II, izredne seje dne 1. II. 1965 —
»Gradiš« PE Koper

1. Pritožbi Stanislava Furlaniča — proti odpovedi delovnega razmerja se ugotovi, ker bo letos upokojen.

Pritožbi Markota Aščiča — proti odpovedi delovnega razmerja se ne ugotovi.

Pritožbi Marka Aščiča — proti odpovedi delovnega razmerja se ne ugotovi.

Zapisnikar:

Marija Mrak

Predsednik UO:

Jakob Medved

JE TO RES JALOV DENAR?

Tu in tam je v našem kolektivu slišati glasove, češ da porabimo pri nas veliko, skoraj preveč denarja za vzgojo kadrov. »No, pa tisto, kar gre za vzgojo zidarjev, tesarjev, železokribov, strojnikov in drugih poklicev, to bi še nekako šlo,« pravijo razni kritiki. »Ampak milijoni, ki jih izdamo za čisto družbeno-politično izobraževanje, teh je pa res škoda.« Skratka, če bi še nekako našli opravičilo za strokovno izobraževanje, pa res ni razloga, da bi toliko porabili za razne politične tečaje. Denar, ki ga izdamo za politično izobraževanje — tako menijo nekateri — je jalov, brez haska.

Kritiki, ki menijo, da gre pri nas preveč denarja za družbeno-politično izobraževanje, so nedvomno in dobronamerno prepričani, da bi za splošno in politično izobraževanje morala pri nas skrbeti že šola, zlasti osemletka, pa tudi ostale srednje in višje šole. Teoretično imajo zagovorniki tega stališča v glavnem prav. Poudarjamo — teoretično! Če pa pogledamo stvar samo malo konkretno, s praktične plati, bomo videli, da je stvar precej drugačna.

Res je, da bi delavci, ki prihajajo v proizvodnjo, morali že iz osemletke ali iz srednjih šol priti v podjetja s precej obširnim splošnim in tudi političnim znanjem. Toda če pogledamo, kako je v praksi, kakšna katastrofalna beda in redščina znanja je pri mnogih ljudeh, se seveda ne moremo oprijemati samo teorije. Pred nami je torej vprašanje: ali čakati križem rok, dokler ne bo raven pouka v osemletkah višja, ali pa moramo sami nekaj ukreniti? Tisti, ki samo površno poznajo rezultate testov v naših tečajih, se bodo prav gotovo zamislili nad neverjetno praznino v splošnem in političnem znanju, ki je osemletka danes še ne more izpolniti.

Kaj torej? Ali naj še čakamo 10, 15 ali 20 let, da bodo naše šole boljše, popolnejše? Menda bi bilo tako početje precej nespametno, ne samo politično zgrešeno, marveč tudi ekonomsko. Če vemo, da gre danes ves naš razpój v tje smeri, da bi slehernega proizvajalca usposobili tudi za čim boljše upravljanje, potem je težko misliti, da bodo lahko kaj prida prispevali k našemu razvoju ljudje, ki na primer ne znajo niti množiti z deset ali pa ne vedo, da je v Jugoslaviji šest republik.

Seveda pa pri tem ne gre zgolj za neke navidezne politične, marveč tudi za čisto gospodarske, ekonomske uspehe. Praksa je že na nešteti primerih dokazala, da so prav v tistih podjetjih, kjer je bil ves kolektiv čimbolj družbeno in politično razgledan, dosegli tudi najboljše materialne uspehe. Nasprotno pa se tam, kjer je razgledanost in zavest kolektiva nizka, vedno bolj množijo tudi čisto gospodarski problemi, pa čeprav lahko zelo sposobno vodstvo nekaj časa uspešno vodi poslovno politiko. Vendar pa tudi naj-sposobnejši vodstveni kader ne more biti porok za trajne uspehe, da sploh ne omenjamo nevarnosti, ki bi se skrivala v takšni razdvojenosti kolektiva, v sposobnem vodstvu na eni in v nerazgledani politični primitivni množici proizvajalcev na drugi strani.

Vsi ti podatki so argumentirani v raznih analizah Centra za izobraževanje v podjetju.

Prav zato skoraj ni mogoče potegniti ločnice med strokovnim in družbeno-političnim izobraževanjem, saj je danes splošna in široka družbena in strokovna razgledanost pogoj za hitrejši razvoj našega gospodarstva in naših družbenih odnosov.

Del tečajnikov seminaristov za tehnični strokovni kader

Vsak je svoje sreče kovač

O čem je razpravljal plenum republiškega odbora sindikata gradbincev Slovenije

Plenum republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev, ki je zasedal 11. marca, je postavil na dnevni red dve resoluciji: prvo o nadaljnjem razvoju gradbeništva pri nas, drugo pa o razvoju sistema stanovanjskega gospodarstva. Plenumu, ki ga je vodil predsednik republiškega odbora Lojze Capuder, je prisostvoval tudi podpredsednik zveznega sindikata gradbincev Smajlo Hodžić in več predstavnikov sindikalnih odborov iz drugih republik.

Razprava, v katero so posegli številni govorniki, je zelo dobro osvetlila vse sončne in senčne strani gradbeništva, vse težave in objektivne ovire, s katerimi se morajo boriti gradbeni podjetja, pa tudi vrsto slabosti, ki bi jih lahko sami reševali v kolektivih. Med objektivnimi slabostmi so diskutanti omenili neuskladenost planiranja, pomanjkanje mnogih vrst gradbenega materiala (letos zlasti betonskega železa, stekla, lesa in cementa), kar precej ovira gradbeni podjetja in ustvarja nasploh neenakomerno investicijsko potrošnjo — zdaj sunkovito usmerjeno v ekspanzijo, zdaj spet zelo utesnjeno.

Res pa je tudi, da bi gradbeni operativna morala temeljiteje pometati tudi pred lastnim pragom. O kooperaciji in poslovnem sodelovanju je v gradbeništvu bolj malo slišati, marsikje cepijo dragocene sile v kadrih, strojih itd. Mehanizacija je v najboljših podjetjih izkoriščena največ do 60 odstotkov. Zelo redka so pri nas podjetja, ki so začela znanstveno spremljati tehnične norme (nemška metoda REF), čeprav je to v razvitejših deželah že vsakdanja, povsem običajna navada. Seveda pa so bili tam, kjer so takšno eksaktno, znanstveno delo uvedli, sami presenečeni nad rezultati, ki so jih dosegli. Slišali smo, da so ob takšnem temeljitim, znanstvenem urejenem delu, lahko celo ne-ekvalificirani delavci zaslužili do 60.000 dinarjev, saj jim je to omogočila znatno višja produktivnost dela.

Velike rezerve imajo gradbeni podjetja tudi v izkoriščanju časa, v zmanjšanju raznih navideznih »boleznih«, raznih prekinitev dela, v zamudah, neurejenemu delu itd. Slišali smo tudi, da se lani produktivnost v gradbeništvu — raz-

zen seveda v nekaterih dobrih podjetjih — nasploh ni povečala, narasle so samo cene, izredno smo tudi povečali stalež zaposlenih (seveda večji del nekvalificiranih). Zelo dobro je povedal v razpravi tudi podpredsednik Hodžić, ko je govoril o tem, katero gradbeno podjetje je veliko. »Pri nas imamo za »veliko« tisto podjetje, ki ustvari 10, 15 ali 20 milijard bruto prometa, pa čeprav ima v tem podjetju 60 ali 70 % delavcev osebnih dohodkov okrog 25.000 dinarjev. V resnici pa je veliko tisto podjetje, ki ima lepo urejene samske domove, veliko stanovanj, delavci pa visoke osebne dohodke. Seveda pa je to možno le ob visoki produktivnosti, ob dobro izkoriščenih mehanizacijah, pri dobri organizaciji, ob ugodni strukturi kadrov. Milijarde nič ne pomeni-

Pod strokovnim vodstvom inštruktorjev se vajenci v Mariboru pripravljajo na novo sezono. Takole so uredili posebne prostore, kjer si v zimskem času vajenci dopolnjujejo svoje znanje

Delamo na petek in svetek

Pri stojni službi bomo morali razmišljati o uvodu druge izmene

Tako in še nekaj podobnih ugotovitev kot npr.: Da pri Gradisu »nepopisno izkoriščajo in preganjajo človeka strojnika, gradbeno vodstvo Ravne nas je sililo k 16-urnemu delovnemu času, ob takem načinu dela na strojih ne more noben strojnik vzdržati«, je napisal in tudi lepo podpisal tovariš Franc Rus, strojnik SPO v pismu, ki ga je poslal na Skupščino SRS.

Upravni odbor podjetja je na zadnji seji razpravljal o problematiki in delu SPO. V razpravi je bilo podrobneje razpravljeno tudi o nadurnem delu strojnikov. Dejansko je bilo ugotovljeno, da so strojniki »delali« v nekaterih primerih tudi od 6 do 12 nadur dnevno.

Pri takem številu »nadur« niti niso bili zaslužki previsoki, saj so se vrteli skupno s terenskimi podatki med 80.000 in 100.000 dinarji mesečno. Razumljivo je, da je izvrševanje nadur protizakonito, kar je več kot 48 nadur mesečno.

Tovariš Rus je sicer pozneje priznal sam, da na primer na Srednji Dravi niso izvrševali toliko nadur, pa čeprav so jih strojniki pisali. To se je tudi lahko

ugotovilo na podlagi primerjave »izvršenih obratov« in »z efektom strojev«. Ti so bili namreč pri tako pisanih obratovnih urah minimalni.

Ko smo hoteli vpeljati dvojno izmeno na Srednji Dravi, se je večina strojnikov temu uprila, in pričeli so na vse načine preprečevati, da oni ne bodo na terenu delali samo 8 do 10 ur. Da se jim to ne izplača, kaj bodo delali v prostem času, da je nevarnost popivanja itd.

V letošnjem letu smo pri Gradisu vpeljali enoletno šolo za strojnike težke mehanizacije, da bi lahko kadrovali predvsem strojnike za drugo izmeno. Razumljivo je, če razpravljamo o uvedbi 42-urnega delavnika, ne

ZAPISKI Z OBČNIH ZBOROV SINDIKALNIH PODRUŽNIC

Problemi mladine so stvar kolektiva

V vseh naših poslovnih enotah so zdaj občni zbori sindikalnih podružnic. V razpravah, ki jih ni malo, se kot rdeča nit vleče razprava o delitvi dohodka, nagrajevanju po učinku ter o perečih stanovanjskih problemih. Veliko so razpravljali tudi o delu mladine, izvolili nove organe sindikalnih podružnic, ki bodo še z večjim elanom zgrabili za delo. Doselej so bili občni zbori v naslednjih sindikalnih podružnicah: Maribor, Celje, Jesenice, KO Maribor, Koper, LO Skofja Loka ter dopolnilne volitve v GV Ljubljana.

Pa pogledajmo, kaj so obravnavali po posameznih podružnicah.

GV Jesenice — Delo izvršnega odbora sindikalne podružnice je bilo le do neke mere zadovoljivo. Vzroke za pomanjkljivost je iskati predvsem v naslednjem:

- raztresenost kolektiva,
- nedelavnost posameznih članov izvršnega odbora sindikalne podružnice,
- preobremenjenost funkcionarjev na delovnem mestu,
- premeščanje članov izvršnega odbora po službeni potrebi s sektorja na sektor itd.

Kljub navedenim problemom je bilo njih delo uspešno, predvsem na gospodarskem področju.

JESENICE:

Pri sindikalnem delu naj sodeluje ves kolektiv

V poročilu ter pozneje v razpravi se je pojavilo vprašanje, kje naj bo torišče sindikalnega dela. Tako je nek član dejal: »Naše delo bo plodno šele takrat, ko bo sodeloval celoten kolektiv. Isto velja za razne pravilnike, statute in ostale načelne akte, če bodo ti ostali le po predalih, bo naše delo nepopolno. Pravilniki in statuti so zato, da jih dosledno izvajamo.«

V nadaljnji razpravi, v kateri so sodelovali Franc Polajnar, Polde Mavčec, Demal Mehic, Stefan Rodi, Vlado Sanca, Ilija Vukčević, Stjepan Opica itd., so v glavnem govorili o delu in razvijanju samoupravljanja ter o delitvi osebnega dohodka.

V gospodarskem poročilu, ki ga je podal tehnični pomočnik Božo Lukač, je razvidno, da je znašal letni plan 1.498 milijonov dinarjev, poslovna enota pa je dosegla 2.013 milijonov, kar predstavlja preseg plana za 34,5 %. Planirana produktivna ura na gradbeno realizacijo znaša 1.087 dinarjev, dosežena produktivna ura pa 1.445 din. V letu 1964 je bilo težišče na čistih gradbenih delih, to je na opažih, betonu in armaturi, saj so vgradili kar 25.000 m³ betona, preko 1.800 ton armature, nadalje je bilo izvršenih 40.572 m² opaža. Te številke predstavljajo velik uspeh poslovne enote Jesenice.

Ob zaključku so izvolili novi izvršni odbor sindikalne podružnice. Za predsednika je bil izvoljen Vlado Celik, za podpredsednika Jože Zalokar, za tajnika pa Franc Hočevar.

MARIBOR:

Sindikalna podružnica naj povezuje vse napredne sile v podjetju

Tako je dejal predsednik sindikalne podružnice gradbenega vodstva Maribor, tovariš Javornik.

Sindikat naj bi bil tisti del sile, ki uravnava in usmerja vsa prizadevanja k boljši organizaciji proizvodnje, ki dvigu storilnosti dela in s tem tudi stimulativni delitvi osebnega dohodka. Res, da čaka sindikalne podružnice v letošnjem letu precej težko delo, predvsem zaradi omejitve del v gradbeništvu, zato pa bo potrebno mnogo več konkretnega dela med člani kolektiva, predvsem pa političnega dela.

V poročilu so med drugim povedali, da sodeluje v sindikalni podružnici kar 11 komisij. Zal so nekatere izmed njih bile bolj na papirju. Dobro so delale le komisije za šport in rekreacijo, blagajna vzajemne pomoči ter komisija za skrb za delovnega človeka.

V obširni razpravi, v kateri so sodelovali Oto Roškar, Franc Krčmar, Ivan Pigner, Lado Janžeković, Martin Zajšek, Miro Zorž in drugi, so govorili predvsem o delitvi osebnih dohodkov, o licitaci-

jah in skrajšanem delovnem času. Tako je tov. Janžeković dejal, da je letni poslovni uspeh preizek, da bi lahko delili še dodatne dohodke, ker so v lanskem letu zgradili nov samski dom ter del sredstev črpali iz osebnih dohodkov. Precejšnja sredstva so vložili tudi za ureditev betonarne ter za kritje izgub na samskih domovih.

V razpravo je posegel tudi ing. Lah, ki je med drugim dejal, da ima poslovna enota zagaraniran le 75 % gradbenih del, čeprav imamo v primeru z ostalimi že precej prevzetih del. Perspektive niso rožnate, ker se bo polovica teh del končala že v drugi polovici leta.

Tov. Miro Zorž pa meni, da nov pravilnik o delitvi osebnih dohodkov ni tako slab, kot so to izrazili nekateri člani kolektiva. Treba ga bo le izpopolnjevati in dopolnjevati. Priznati pa moramo, je v nadaljevanju razprave dejal, da ga nismo, pa čeprav je bil pol leta v razpravi, dovolj preštudirali. Nato je nakazal potrebo po ustanovitvi normirske službe.

CELJE:

Kolektiv je treba seznaniti s prevzemom novih del

Delavsko samoupravljanje, ki je pri nas doseglo že vidne rezultate, je postalo osnova vsega dogajanja v podjetju, zato morajo biti upravljalci seznanjeni s celotno problematiko enote, kot problematiko celotnega podjetja. Zato mora biti ves kolektiv seznanjen o prevzemu novih del, predvsem pa objektivno seznanjen o današnjem kritičnem stanju na tržišču, je zaključil razpravo tov. Skrabel iz Celja.

Delegate je na letni skupščini pozdravil tudi član občinskega sindikalnega sveta Celje Ivo Resnik, ki se je pohvalno izrazil o delu sindikalne podružnice, ter veliko razpravljalo o delu mladine. Med drugim je dejal, da mnoge sindikalne podružnice premalo skrbijo za delo in obliko življenja mlade generacije. Zato je treba vedno upoštevati, da so problemi mladine tudi zadeva celotnega kolektiva, ter jim nuditi vs moralno in materialno pomoč.

V razpravo so nadalje še posegli: Ivan Keršič, Albert Praprotnik, Franc Zupančič, Martin Segula, Anton Marušič in drugi.

KO MARIBOR:

V znamenju boljšega in ekonomičnejšega poslovanja

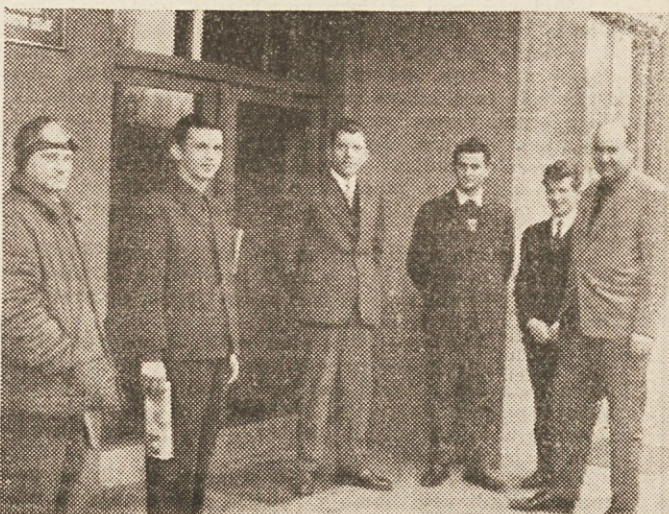
Restrikcije v zvezi z investicijami so prizadele tudi KO Maribor, zato so posvetili vso pozornost ekonomskemu gospodarjenju in boju za ekonomske uspehe. Čeprav je bilo v lanskem letu že več kršitev discipline, izostankov z dela itd., se je dosežena realizacija dvignila na zaposlenega na 4.003.000 dinarjev. Celotna realizacija pa je znašala 682.634 milijonov dinarjev.

V preteklem letu so zaradi raznih izostankov izgubili 2.680.000 dinarjev.

Mnogo so razpravljali tudi o medsebojnih odnosih, ki so bili vse prej kot zadovoljivi. Govorili so tudi o delitvi osebnih dohodkov in ostalih problemih.

Na vseh občnih zbora so veliko govorili o gospodarskih dosežkih v preteklem obdobju, predvsem o dinamiki materialne rasti, o dvigu osebnih dohodkov, terenskih dodatkih itd., skratka, občni zbori so povsod pokazali veliko razgledanost in zavest sindikalnih funkcionarjev, ki se v celoti zavedajo, da je le z dvigom produktivnosti, z izboljšanjem organizacije ter z utrditvijo discipline možno dvigniti osebne dohodke.

L. C.

Pred letno skupščino sindikalne podružnice »Gradis« Celje. V ospredju član občinskega sindikalnega sveta tov. Ivo Resnik

Če bi imeli boljše stroje...

Visoko kvalificiran klepar in skupinovodja Jakob Berdnik je že dolga leta v našem podjetju. Že 2. februarja 1950 se je vključil v »Gradis« in dela polnih 15 let v strojnih, bižernih centralnih obratih v Ljubljani. Pred kratkim se je, kot pravimo, srečal z Abrahamom.

»Pred vojno sem se v Ljubljani pri mojstru Košenini na Viču izučil kleparske stroke,« je pripovedoval. »Potem je prišla okupacija. Moral sem se začasno zaposliti pri cestnih delih, da sem lahko preživel družino. Potem sem nekaj časa delal pri poštarjih, jeseni 1943 pa sem odšel v partizane.«

Po osvoboditvi je tovariš Berdnik spet začel v podjetju PTT, kmalu pa je prišel v »Gradis«. Vsak dan se vozi z Brezovice, kjer živi, na delo v Ljubljano.

»Ste zadovoljni v tem kolektivu? Ste morda že kdaj pomislili, da bi šli drugam, v drugo podjetje?« sem ga po-baral.

Odurnil je, da na to ne misli. Tu ima že kar lep dodatek na stalnost — 8800 dinarjev — ki tudi nekaj pomeni. Če bi šel stran, bi ta dodatek izgubil, oprasanje pa je, če bi v drugem podjetju lahko toliko več zaslužil.

»Kakšno željo imate za kolektivo? Morda več stanovanj, nove stroje, boljše osebne dohodke?« sem vprašal.

»Oh, stroji, stroji,« je odgovoril. »Ko bi le imeli boljše stroje. Odkar sem pri podjetju, smo menda kupili vsega dva nova stroja, pa še tista nista pravo dosti vredna. Saj nič ne rečem, precej se je v zadnjem času izboljšala organizacija dela. Tudi dohodki bi se šli. Ampak, če bi imeli boljše stroje, bi pravo gotovo lahko več ustvarili, naši dohodki pa bi bili nedvomno večji.«

Želimo še več strokovnih seminarjev. S tečaja za tehnično strokovni kader na Pohorju

Upanje, da bo več stanovanj

S seje sindikalnega odbora, ki je razpravljal o stanovanjski resoluciji — Nič več po 6, marveč po 25 do 30 stanovanj letno?

Konec januarja je odbor sindikata razpravljal o nekaterih pomembnejših vprašanjih, med drugim o znanem osnutku zvezne resolucije o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva in o novem pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Seje sta se udeležila tudi predsednik upravnega odbora ing. Rudi Cerkovnik in pomočnik glavnega direktorja ing. Jože Uršič.

V razpravi o stanovanjski resoluciji je bilo izraženo mnenje, da bo lahko ta zvezni dokument precej pospešil gradnjo stanovanj, saj bodo podjetja odslej obdržala 4 % od dohodka zaposlenih, ki so se doslej stekali v stanovanjske sklade. V našem podjetju bodo omenjeni 4 odstotki pomenili kar lep denar. Če k temu dodamo še sredstva neposrednih interesentov za stanovanja in kredite, ki jih bomo dobili v banki (predlog je, naj bi banka avtomatično

dala 40 % kredita), bi lahko že prihodnje leto imeli za gradnjo stanovanj okrog 300 milijonov. To pa je že precej, za ta denar lahko letno zgradimo 50 do 40 novih stanovanj. Če pomislimo, da ima »Gradis« blizu 5500 zaposlenih in pri tem komaj 285 lastnih družinskih stanovanj, ki smo jih zgradili v zadnjih 18 letih, potem je jasno, da so potrebe pri nas res velike.

Tudi glede samskih domov stanje ni rožnato: v zidanih samskih domovih imamo 337

sob s 1509 ležišči, medtem ko večji del naših delavcev še vedno spi v barakah, kjer je 757 sob z 2871 posteljami. Torej — naloge so ogromne in vsak dinar, ki nam bo ostal, bo treba dobro in varčno obrniti. Doslej smo letno preskrbeli komaj po 16 stanovanj s skupno stanovanjsko površino 896 m². Kot vidimo, je perspektiva ugodnejša, upajmo, da bomo lahko odslej zgradili letno vsaj 25 do 30, morda tudi več stanovanj.

Glede novega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov pa je bil odbor mnenja, naj bi sindikat temeljito spremljal delovanje novega pravilnika, tako da bomo lahko čez pol leta ali čez leto dni, ko bomo spoznali vse dobre in slabe strani novega načina delitve, naš pravilnik ustrezno dopolnili in izboljšali.

vrstah našle »primerne« človeka, kot to sami trdijo (Koper, Zalog in Skofja Loka), da bi v perspektivi vodil sindikalno področje.

V tej šoli bodo gojenci v pettedenskem teoretičnem delu temeljito spoznali osnove politične ekonomije, razne družbene vede, delavsko samoupravljanje, delitev dohodka, metode dela v sindikatu itd. Predavatelje sta nam dala delavska univerza »Boris Kidrič« in republiški odbor gradbenih delavcev Slovenije. Predavali bodo tudi priznani strokovnjaki iz podjetja.

Potem, ko bodo tečajniki končali teoretična predavanja, se bodo vrnili na svoja delovna mesta. Toda s tem se bo pravzaprav njihovo delo šele začelo: vse tisto, kar so poslušali v šoli v teoriji, bodo potem morali praktično uporabiti v konkretnem političnem delu v svoji poslovni enoti. Konec leta se bodo vsi tečajniki zopet zbrali v Ljubljani ter poslušali teoretična predavanja, ki jih bodo lahko soočili s svojo prakso v političnem delu skozi vse leto. Po končanih predavanjih bodo tečajniki opravili še posebne izpite.

Spricho precejšnjega pomanjkanja političnih delavcev bo ta šola nedvomno korak dalje, nov vir, iz katerega bomo črpali sveže in nove politične kadre. Zato nas tudi nekoliko preseneča odpor, ki so ga tu in tam pokazali nekateri do te oblike šolanja političnih kadrov. Če pomislimo, da se bodo tečajniki teoretično izobraževali v času tako imenovane »mrtve zimske sezone«, sicer pa bodo normalno delali na svojih delovnih mestih, je odpor nerazumljiv,

Naši dvajset letniki

Vsako leto svečano proslavlamo obletnice tistih članov našega kolektiva, ki so že 10 ali 15 let v podjetju. Letos se jim bodo pridružili še novi slavlenci, 20-letniki. Seveda ne 20 let po starosti, ampak 20 let napornega dela v podjetju.

Ti slavlenci ali bolje rečeno pionirji našega podjetja so v 20-letni dobi preživel mnogo težkih in napornih trenutkov, saj je bilo treba prebrsti ogromno težav in rešiti mnogo problemov. Od skromnih začetkov do današnjih velikih uspehov, vse to je plod dela tistih, ki so vsa dolga leta vztrajali na svojih mestih. Podjetje »Gradis« kot celota je v povojnih letih zgradilo vrsto hidrocentral, nekaj industrijskih objektov, velikih hal, mostov, cest, stanovanjskih blokov itd. Kdorkoli je spremljal razvoj gradbeništva v povojnih letih in vse do danes, bo moral pri-

znati, da je bilo opravljeno res gigantsko delo.

Z uvedbo delavskega samoupravljanja so se uspehi še povečali in upravičeno trdimo, da so naši delavci dobro vodili in upravljali s podjetjem. Ko bodo 20-letniki 4. oktobra prejeli zaslužena priznanja, bodo lahko s ponosom gledali na prehojeno pot in na delo, ki so ga v 20 letih pomagali izvrševati.

Ob letošnjem jubileju bo dopolnilo:

78 delavcev 20 let dela v podjetju,

67 delavcev 15 let dela v podjetju,

159 delavcev 10 let dela v podjetju.

Poleg teh bo v letošnjem letu obhajalo 50-letnico rojstva kar 56 članov kolektiva.

Za organizacijo proslave za 20-letnico »Gradisa« je delavski svet že izvolil posebno komisijo.

Kako omejiti fluktuacijo?

Kdorkoli je od naših bralcev spremljal mesečna poročila o gibanju delovne sile, je dobil vtis, da podjetje ni imelo sezonskih težav ter da je bila fluktuacija delavcev predvsem minimalna. Toda temu ni tako. Po podatkih kadrovske službe podjetja je bilo lani na novo sprejetih 3245 delavcev, v istem obdobju pa je odšlo iz podjetja 3330 delavcev.

Iz teh podatkov je razvidno, da imamo še vedno opravka z veliko fluktuacijo. Na fluktuacijo so vplivali razni subjektivni in objektivni činitelji, ki so stalni spremljevalci naraščajoče potrebe po delovni sili ob ekstenzivnem gospodarstvu.

Evidenca razlogov za prenehanje delovnega razmerja nam daje naslednjo sliko:

odpoved podjetja 284, lastna odpoved 268, disciplinska odpoved 13, samovoljna prekinitev delovnega razmerja 1704, sporazumna prekinitev 472, odšlo v JLA 154, ostali vzroki 435, skupaj 3330.

Izmed odpovedi je največ primerov samovoljne prekinitve dela. Samovoljna prekinitev dela povzroča podjetju občutno škodo, predvsem v pogledu organizacije delovnega procesa.

Fluktuacija delavcev ima vzroke tudi v samih poslovnih enotah. Neurejen sistem delitve osebnih dohodkov (norme, akordi, delo po učinku), stanovanjski problemi, prehrana, slabi medsebojni odnosi itd. Fluktuacija vpliva na formiranje celovitosti kolektiva in strokovno izobraževanje. Vedno se porajajo novi problemi, stalno uvažanje novih delavcev vpliva na produktivnost dela in

obremenjuje strokovni kader. Problemov in vzrokov je še dosti več, toda o tem kdaj pozneje.

Poglejmo še strukturo zaposlenih. Večina delavcev je iz drugih republik, in sicer:

SR Slovenija 36 %, SR Hrvatska 33 %, SR Srbija 10,5 %, SR BiH 18 %, SR Crna gora 1,7 %, SR Makedonija 0,8 %.

Več znaš, več veljaš!

Kot verjetno že večkrat, je tudi ta dan ostal šef gradbenega vodstva Jesenice tovariš Vovk brez kosila in z njim seveda tudi mi. Mudilo se mu je na sestanek z vajenci. Pri nekaterih so se pokazali prvi znaki nediscipline. Ura je bila 4 popoldne, ko smo stopili med zbrane vajence.

Res, da se je pri vajencih pojavilo nekaj negativnih pojavov, ki pa so le odsev obojestranskih pomanjkljivosti, predvsem glede odnosov med vajenci samimi in ostalimi delavci. Zato so na sestanku sklenili, da bodo izboljšali disciplino, podjetje pa jim bo nudilo vse materialne možnosti za športno in kulturno delovanje.

V glavnem so vsi vajenci iz drugih republik in kot sami pravijo, so se hitro vživeli v naše razmere. Najboljši vajenci so Tonček Peter, doma iz Slavonskega Broda, Vojislav Grabovec in Petar Dragović, oba iz Banjaluke.

Vsi pa trdijo, da so z delom, hrano in stanovanjem zelo zadovoljni. Vajenci se bodo vključili tudi v mladinsko organizacijo.

ODPRILI SO NAM ŠOLSKA VRATA

V našem podjetju imamo tudi sindikalno šolo

Občutno pomanjkanje strokovnega kadra, ne samo tehničnega, je napotilo naš sindikalni odbor, da je sklenil je sklenil organizirati posebno sindikalno šolo. V tej šoli, ki vključuje naše delavce, se bodo izpopolnjevali tisti tovariši, ki so se že doslej izkazali v mladinskih organizacijah ali pri političnem delu, organih upravljanja in podobno.

Seveda sindikalna šola ne bo odrgala ljudi z dela, kot to trdijo nekateri, temveč bodo tu dobili vse ekonomsko-

politične osnove, ki so sindikalnemu funkcionarju tako potrebne. Zal, nekatere poslovne enote niso v svojih

Pismo uredništva

Nedavno smo od tiskarne »Toneta Tomsica«, kjer tiskajo naše glasilo, prejeli naslednji dopis:

»Glede na podražitev papirja in ostalih materialnih stroškov, kot je električna energija itd., smo primorani tudi mi podražiti vse tiskarske usluge.« Tako stane danes posamezna številka »Gradisovega vestnika« 100 din. To so sorazmerno veliki stroški. Zato mora »Gradisov vestnik« biti resnično obveščevalec vseh in o vsem, kar se dogaja v podjetju, hkrati pa mora biti nepogrešljiva vez med vsemi člani kolektiva.

Zato znova apeliramo na vse naše bralce, da čimveč pišejo in obveščajo o vseh problemih in predlogih, ki jih imajo naši organi upravljanja, delavci ter družbeno-politične organizacije.

Letos obhajamo 20-letnico ustanovitve podjetja, zato bi želeli čimveč prispevkov iz dela in življenja naših delavcev. Clanki naj bodo resnični in naj vsebujejo pristna doživetja. Ne belite si glave zaradi slovničnih in stilističnih zahtev — to je stvar urednika in korektorja.

Pišite čimveč. Vprašajte o stvareh, ki jih ne poznate in radi vam bomo v rubriki »Vprašanja in odgovori« odgovorili in tolmačili.

Urednik

S tečaja za prvo pomoč na centrali v Ljubljani. Po izjavi predavateljev so bili naši udeleženci tečaja najbolj pridni

Ne vem, kaj naj storim. Čim bolj zalivam desno rožo, bolj mi leva raste.

Uganite, na čem sedi strelska družina celjske podružnice. Dobesedno tako so pač govorili na obnem zboru sindikalne podružnice

— Pustite me no pri miru! Kaj le neprestano iščete pri meni?
— Hk, prelepi globus! Svoj rojstni kraj vendar... Hk!

— Tovariš referent, res ne vem, kaj je tako zanimivega na tej maski!

OB DNEVU ŽENA

S p o m i n i

Ob tem prazniku in v spomin na težke čase okupacije, bi želela na kratko opisati moje najbolj pretresljivo doživetje iz druge svetovne vojne.

Zgodilo se je v jeseni leta 1941. Kljub temu, da je bil šele november, je bila že trdna zima, kakršne starejši niso pomnili od leta 1929. Takrat je v naši deželi že gospodaril nemški okupator. Dan za dnem so nas vznemirjale vesti o zverinskem početju Nemcev nad zavednimi Slovenci. Kot strela iz jasnega pa je odjeknila vest, ki je zagrnila v žalost vse vasi na Krškem polju in okolici. Nemci so po vaseh razobesili plakate, ki so razglašali splošno izselitev vseh vasi navedenega okoliša v koncentracijska taborišča v Nemčijo.

Z DOMAČIJE

V nekaj dneh smo se morali spakirati. S seboj smo smeli vzeti le najnujnejše. Nikoli ne bom pozabila, kako so nas esesovci s puškinimi kopiti preganjali od domačega ognjišča. Še danes imam pred očmi očeta in mater, ki se s solzami v očeh ništa mogla ločiti od svoje domačije, še in še sta se ozirala nazaj proti rodni hiši in gospodarskemu poslopju, kajti komaj pred kratkim sta z večletnim trudom in žuljavimi rokami uredila prijeten dom za našo osemčlansko družino. V hlevih je ostala živina, v svinjarih prašiči, v shrambi pa ves pridelek tistega leta.

Kljub temu, da sem bila še majhna deklica, sem tudi jaz čutila bol staršev, jokala sem tudi jaz in jokala je vsa vas.

Zabrnili so motorji avtobusov, ki so nas odpeljali proti zbirnemu mestu v grad Brestanica pri Sevnici. Rodna vas Črešnjice pri Cerkljah ob Krki je ostala za nami prazna in nema. V brestaniškem gradu smo nekaj dni čakali in prenočevali na podu, postlanem s slamo. Prav neprijetno je bilo to za družine z dojenčki. Ko se nas je zbralo dovolj za en transport, smo se morali natrpati v vagone. Dva dni in dve noči je transport brzel v neznano. In končno — dospeli smo.

V LEIPZIGU

Na veliki železniški postaji smo čitali napis »Leipzig«. Po vagonih se je razlegalo ukazovanje esesovcev: »Dekleta in fantje od 14. leta dalje, takoj na avtobuse, ki čakajo na postaji«. Matere so bridko zaihtele, saj niso vedele, kam bodo odpeljali njihove še neodrasle hčere in sinove. Tudi moji sestri sta morali ubogati povelje. Mi štirje otroci

pa smo prestrašeni stiskali vsak po eno roko matere in očeta. Toda čez nekaj ur smo se zopet sešli v veliki trinadstropni šoli, kjer so nas nastanili po razredih. Tu so bili že nameščeni pogradi s slamaricami, bilo nas je po več družin v eni sobi. Dekleta in fante so ločili le zaradi tega, da so jih namestili v posebnih sobah. Vseh skupaj nas je bilo več tisoč, vsi iz okolice Krškega, Brežic in Sevnice.

Začelo se je novo življenje. Takoj naslednje dni so vse sposobne za delo razporedili po različnih tovarnah. Le mi otroci nismo imeli kaj početi; v šolo nas niso pustili, ker nismo znali jezika. Lačni smo se podili po dvorišču, kajti zaloga — priboljšek, ki smo jo imeli s seboj, je kmalu pošla. Hranili smo se v skupni kuhinji trikrat na dan. Za kosilo so bile največkrat enoločnice iz korenja, kolerabe in malo krompirja, pičila porcija, ki ni bila zabeljena in malo slana. Po sobah smo imeli železne peči za toploto. Tu smo včasih skuhalo za priboljšek koruzne žgance, če nam je kak sorodnik, ki je ostal v Jugoslaviji, poslal vrečo moke. Spominjam se še, kako nestrpno smo pričakovali pošto, ko je teta, ki ni bila izseljena, pisala, da je poslala paket z moko. Toda veselje nas je minilo, ko smo odprli paket. Notri je bila tudi steklenica domačega vina, ki je bila razbita in s tem pokvarjena vsa moka.

MAMA, KRUHA

Matere so prenekaterikrat jokale, ko so jih majhni otroci prosili: »Mama, prosim kruha, kruha«. Toda kruha ni bilo. Matere jim ga niso mogle odrezati velik kos, kot so to storile lahko prej doma.

V Leipzigu smo bili le štiri mesece. Od tu so nas preselili v več skupinah na vse strani Saške. Leipzig so po našem odhodu večkrat bombardirali; tudi šola, kjer smo stanovali, je bila porušena do tal.

Naše naslednje taborišče je bilo v mestu »Bad Lausich«. Tu smo stanovali v bivši bolnišnici. Okrog stavbe je bil lep sadni vrt, namenjen samo nemškemu osebju taborišča. Komandant lagerja nam je prepovedal vstop na vrt. Če je katerega ujel pri rabutanju sadja, ga je premlatil s pendrekom. Toda češnje, ki so tako vabljivo pripogibale veje z rdečimi sadeži, so nas lačne otroke zapeljale. Komandanta nekega dne ni bilo doma, zato smo splezali na češnje in se jih do sitega nazobali. Toda še preden smo vsi utegnili zbežati, nas je vodja taborišča zalotil. Jaz k sestri, ki je bila zaposlena v mestu. Moja 12-letna sestra pa je imela smolo; češnjeva veja je

počila, padla je na razbito steklo in se globoko urezalo v nogo. Vso krvavo jo je ujel in jo premlatil.

Podobnih pripetljajev je bilo še mnogo, toda premalo mi je odmerjenega prostora, da bi napisala vse.

Od tu so nas preselili, pač tja, kjer so potrebovali delovno silo. Tretje taborišče smo imeli v mestu Oederan, prav tako na Saškem. Tu smo imeli za izjemo dobrega vodjo taborišča, ki je skrbel za nas, če je le mogel. Hotel je poročiti neko slovensko dekle, ki pa mu je bila naklonjena le na videz, zaradi koristi nas vseh taboriščnikov.

Četrtič so nas selili v vas Hammerleubsdorf. Stanovali smo v bivši opekarni. Kraj je bil pust — v nekem grabnu, da smo videli le v višino.

Najhuje je bilo v zadnjem, 5. lagerju v Freiburgu pri Dresdenu, kjer smo prebili dve leti. Oče je delal pri rudniku. Moji sestri sta z dovoljenjem odšli spomladi leta 1944 na dopust v Jugoslavijo; 17-letna sestra Rezička je odšla v partizane v Sercejevo brigado na Pohorju, 19-letna Dragica pa se je skrivala pri znancih staršev in ilegalno podpirala partizane. Toda ker se ništa vrnili v taborišče, je naša družina prestajala še težje dni kot prej. Vodja lagerja nas je še bolj zaničeval in še tisti mali obrok hrane nam je zmanjšal.

Ker smo otroci govorili nemško že precej dobro, so nam dovolili obiskovati nemško šolo. Mene so odredili v 5. razred osnovne šole, seveda s triletno zamudo. V tem razredu sem bila edina Slovenka med Nemci. Zadnje leto smo mnogo trpeli zaradi strahu pred bombardiranjem. Spali smo v pripravljenosti za beg v zaklonišča, obuti in oblečeni.

SVOBODA

Končno je prišel težko pričakovani dan svobode. Osmega maja 1945 so nas osvobodili Rusi.

Neučakani in hrepeneči po domu, smo se že osmi dan po osvoboditvi s transportom napotili proti domu. Neorganiziran promet, bombardirane železniške proge in porušeni mostovi so nas na poti močno ovirali. Večkrat smo menjali smer vožnje, saj smo prepotovali tudi Češko, Madžarsko, Romunijo in Avstrijo. Potovali smo 33 dni. Sestrani in bolni smo prekoračili našo mejo pri Subotici.

Na mariborskem kolodvoru nam je dobrodošlico zaigrala pihalna godba. Nedaleč vstran pa je čakal tovrstni avto s krstami. Zaradi naporne vožnje ob vročini, žeji in lakoti se je širil tifus in griža. Na transportu je med potjo umrlo devet ljudi. Med njimi so bili tudi dojenčki.

Vsi člani naše družine smo se srečno vrnili domov, tudi sestre iz partizanov.

Letos praznujemo 20. obletnico vrnitve iz internacije v domovino.

Ivanka Sterle, KO, Ljubljana

na internacijo

Tudi Jesenice skrbijo za vzgojo kadra. Zidarski in tesarski vajenci pred sestankom

Vajenci iz Maribora s svojim inštruktorjem Zlatkom Korenom

Medtem ko so naša delovišča pokrita s snežno odejo, se v Kopru že približuje pomlad

Na svidenje, je dejala tov. Stana Mrak in nam pomahala v slovo

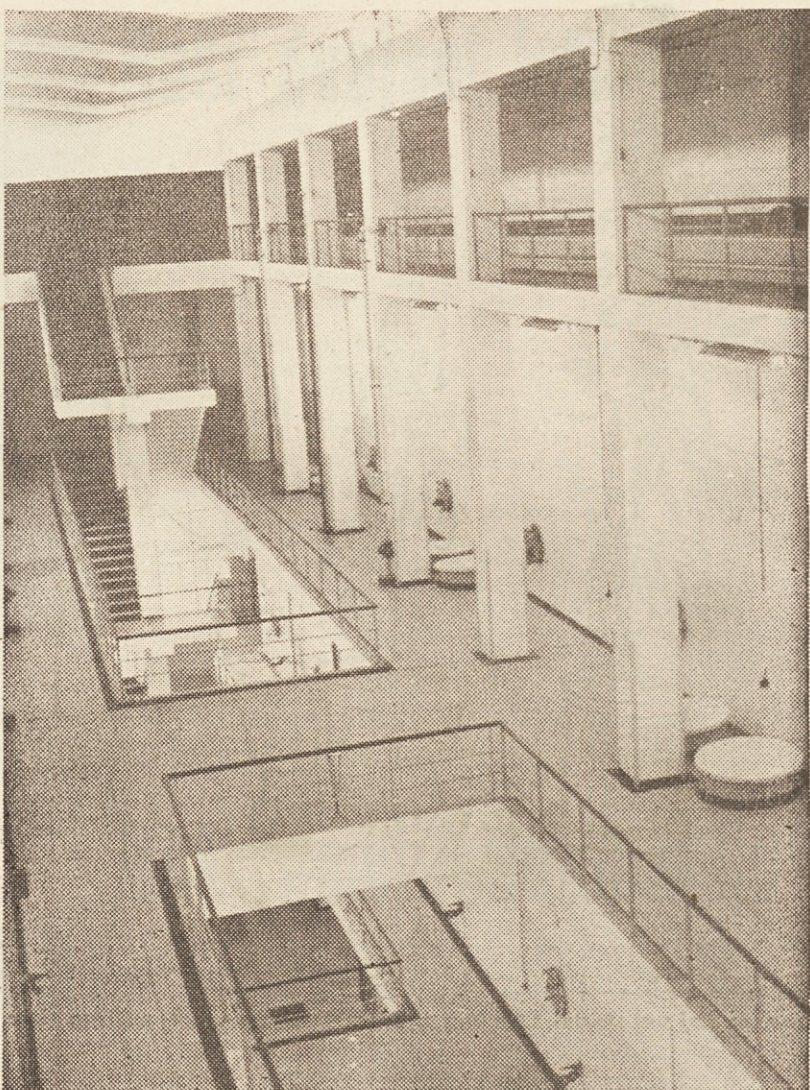
Gostje in tečajniki se bodo radi spominjali dobre kuhinje in postrežbe na Pohorju. To pa je »komplet« — osebje s svojim upravnikom na čelu

Trije strelci iz Škofje Loke

Gradis

Desno: Nova vinska klet podjetja »Hercegovka« iz Mostara. V kleti je prostora za 550 vagonov vina, torej za 100 vagonov več, kot bo imela prostora naša klet v Ljutomeru in Ormožu

Zgoraj: Sola za smučarske začetnike v Kranjski gori. Tečaja so se udeležili otroci naših delavcev

v slikah

Desno: To niso »pustne šeme«, temveč prave mlade gorile iz zoošškega vrta. Če bi sodili po njihovem izrazu, ne bi mogli reči, da so se gorile privadile na novo sredino. Po napornem tekmovanju se »takale malica« prileže

